

שיחות חיזוק

שיחות מפי
הרב אורן נזרית שליט"א

פרשת
נ"י תשא

שיחות חיזוק

שיחות מפי הרב אורן נזרית שליט"א

מתוך סדרת הספרים שיחות חיזוק (ה כרכים)
ניתן להשיג בטלפונים 0509013000, 0506491414
למעוניינים ניתן לקבל השיחה במייל toraoren@gmail.com

פרשת
ני תשא

תוכן הענינים

ג	ענן פרשת פרה
ד	טהרתו של ישראל
ד	מעלת חדש אדר
ה	ענן ארבע הפרשיות
ה	מתעוררת השפעת טהרה
ו	מעלת קריאת פרשת החדש
ו	הענינים שאנו למדים מפרשת פרה
ז	מטהרת טמאים ומטמאת טהורים
ח	ונרד משה מן ההר אל העם
ט	הכל מכון בהשגחה עליונה מאד
ט	כח האש שבתורה הקדושה
י	כח המום שבתורה הקדושה
יא	דברי תורה צריכים חיזוק
יב	משלו הנפלא של הגר"ח מברסק
יב	אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה
יג	מעלת נצול הזמן לתורה
יד	בכל רגע האדם נפטר
יד	עבדות מגדולי ישראל על נצול הזמן

ניתן להקדיש פרשיות לברכה והצלחה ולעילוי נשמת זכיו"ב
לפרטים ניתן ליצור קשר בטל: 0506491414, 0509013000

שיחות חיזוק

בְּעֵינַי טְהֵרַת פְּרָה וַיִּגְיעַת הַתּוֹרָה

שיחה לשבת פְּרֻשַׁת כִּי תִשָּׂא

מים טהורים במהרה'.

כתב בשלחן ערוך (ארח חיים סימן תרפה סעיף ד') יש אומרים, שפְּרֻשַׁת זְכוֹר ופְּרֻשַׁת פְּרָה אדמה חִבִּים לְקִרְאָם מְדַאֲרִיתָא, לְפִיכָף בְּנֵי הַיִּשׁוּבִים שָׂאִין לָהֶם מִנְּזֶן, צְרִיכִים לְבֹא לְמָקוֹם שִׁישׁ מִנְּזֶן בְּשַׁבְּתוֹת הַלָּלוּ כְּדֵי לְשַׁמַּע פְּרֻשִׁיּוֹת אֵלּוּ שֶׁהֵם מְדַאֲרִיתָא.

אָמְנָם יֵשׁ חֲלוּק בֵּין פְּרֻשַׁת זְכוֹר לְפְרֻשַׁת פְּרָה, כִּי קְרִיאַת פְּרֻשַׁת זְכוֹר הַמְּצֹה שְׁבִשְׁמִיעָה, אֲבָל פְּרֻשַׁת פְּרָה זֹה הַמְּצֹה בְּקְרִיאָהּ. כְּדִכְתִּיב (ויקרא טו, לא): "וְהִזְרַתָּם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִטְּמֵאָתָם" - שְׁצָרִיכִים רְאִשֵׁי הַדּוֹר לְעֲשׂוֹת גְּדָרִים לְהִזְהִיר מִן הַטְּמֵאָה.

כתב הקדוש הרמח"ל ז"ע בספר הקדוש דְּרָךְ ה' (חלק ד, פרק שמיני): 'צָרִיף שְׁתַּדַּע, שְׁמֹן הַתְּקוּנִים הַגְּדוֹלִים שֶׁבְּרָו הַנְּבִיאִים לְיִשְׂרָאֵל הִנֵּה עֲנִין קְרִיאָהּ בַּתּוֹרָה, וְזֶה נִכְלָל בְּשִׁתֵּי בְּחִינוֹת: הָאֶחָת קְרִיאַת סֵפֶר הַתּוֹרָה עַל הַסֵּדֶר עַד תָּמוּ, וְחִזּוֹר חֲלִילָה עַל דְּרָךְ זֶה. וְהַשְּׁנִיָּת, קְרִיאַת פְּרֻשִׁיּוֹת מִיְחָדוֹת בְּזִמְנִים מִיְחָדִים. כִּי הִנֵּה סֵפֶר הַתּוֹרָה הוּא כָּלֵל מֵה שְׁנַמְסֵר לָנוּ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ לְהִיוֹתָנוּ הוֹגִים בּוֹ, שְׁעַל יְדֵי זֶה תִּמְשָׁךְ לָנוּ הָאֶרֶץ. וְהִנֵּה לְקַבֵּל הָאֶרֶץ זֹה בְּתַמִּידוֹת, תִּקְנֵנוּ שְׁנֵהִיָּה הוֹגִים בּוֹ בְּמִקְהֵלוֹתֵינוּ בְּתַמִּידוֹת עַל הַסֵּדֶר, וְזֶה מְלַבֵּד הַהִגְיוֹן הַפְּרֻטִי הָרְאוּי לְכָל אֶחָד וְאֶחָד בְּפֻרְטוֹ; וְהִנֵּה עַל יְדֵי הַקְּרִיאָהּ הַתַּמִּידִית הַזֹּאת, מִתְמַיֵּד בְּנוֹ אוֹר הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת; וְגַם בְּזִמְנִים מִיְחָדִים, כְּפִי עֲנִינָם, רְאוּי שְׁנִקְרָא הַפְּרֻשִׁיּוֹת הַנוֹגְעוֹת לְעֵינַיִם הֵהֵם, לְחֻזַּק הָאֶרֶץ הַיָּמִים עַל יְדֵי כַח הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא הַכַּח הַיּוֹתֵר חֻזַּק שִׁישׁ לָנוּ.

כתב בספר הקדוש 'נֶפֶשׁ הַחַיִּים' (שער ד' פרק ל'): 'כִּי קְדַשְׁתָּ וְאוֹר הַמְּצֹה אֲשֶׁר תִּשְׁפִּין

בְּסִיעֵתָא דְשִׁמְיָא, נִשְׁתַּדַּל לְהַתְּבוּנָה בְּעֵינַיִ שַׁבַּת פְּרֻשַׁת פְּרָה, וּבְכַמָּה שְׁדָרְשׁוּ (בְּרֻכּוֹת סג ע"ב; שַׁבַּת פג ע"ב; גִּטִּין נז ע"ב) עַל הַפְּסוּק (בְּמִדְבָר יט, יד): "זֹאת הַתּוֹרָה אֲדָם כִּי יָמוֹת בְּאֶהֱל" - 'אִין דְּבָרֵי תּוֹרָה מִתְקַיְמִין אֲלָא בְּמֵי שְׁמַמִּית עֲצָמוּ עָלֶיהָ'; וּבְכַמָּה שְׁנִכְלָל בְּזֶה.

'מְצֹה בְּחִזְרַת' (פְּסָחִים לט ע"א), רְמִזּוֹ בְּזֶה הַרְמִזּוּנִים, שֶׁהַעֲקָר הוּא לְחֹזֵר תְּמִיד עַל עֲנִינִים אֵלּוּ וְשׁוֹנְחֵיהֶם אֶת הַדְּבָרִים, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (חֲבֻקִּיק ב, ד): "וְצִדִּיק בְּאִמוּנָתוֹ יִחְיֶה", וְעַל יָדָם אֲפָשֶׁר גַּם לְזָכוֹת לְהַתְּבוּנָה לְחַג הַפְּסָח; וּכְמוֹ שְׁכַתּוֹב הַמְּסֻלַּת יִשְׂרָאֵל בְּהַקְדַּמַת סִפְרוֹ - 'אִין הַתּוֹעֲלַת הַנִּלְקַח מִזֶּה הַסֵּפֶר יוֹצֵא מִן הַקְּרִיאָהּ בּוֹ פְּעַם אֶחָת, כִּי כָּבֵר אֲפָשֶׁר שְׁלֵא יִמְצָא הַקּוֹרֵא בְּשִׁכְלוֹ חֲדוּשִׁים אַחֵר קְרִיאָתוֹ שְׁלֵא הָיָה בּוֹ לְפָנָי קְרִיאָתוֹ אֲלָא מְעַט. אֲבָל הַתּוֹעֲלַת יוֹצֵא מִן הַחִזְרָה עָלָיו וְהַתְּמַדָּה, כִּי יִזְכְּרוּ לוֹ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הַנִּשְׁכָּחִים מִבְּנֵי הָאָדָם בְּטַבַּע, וְיִשְׁתִּים אֶל לְבוֹ חוֹבְתוֹ אֲשֶׁר הוּא מִתְעַלֵּם מִמֶּנָּה'.

***

עֲנִין פְּרֻשַׁת פְּרָה

עֲנִין קְרִיאַת פְּרֻשַׁת פְּרָה הִיא גְּדוֹלָה עַד מְאֹד, לְפִי שֶׁעֲצָם הַקְּרִיאָהּ מְטַהֵרֶת, וְאֵנּוּ צְרִיכִים לְהַתְּבוּנָה לְהַקְרִיב קֶרְבֵּן פְּסַח בְּטַהֲרָה, וְעֲצָם הַקְּרִיאָהּ הִיא מְסִיעַת לְטַהֲרָה.

וְכַתּוֹב הַמְּשֻׁנָּה בְּרוּרָה (סִימָן תְּרַפָּה סֵעִיף קָטָן א) 'פְּרֻשַׁת פְּרָה אֲדָמָה, הִיא בְּשַׁבַּת שְׁקָדִים פְּרֻשַׁת הַחֲדָשׁ, שְׁכֵן הִנֵּה שְׁרַפְתָּהּ בְּמִדְבָר סְמוּךְ לְנִיסָן, כְּדֵי לְהִזוֹת בָּהּ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּאֶפְרַח הַחֲטָאֵת מִיָּד אַחֵר הַקָּמַת הַמְּשַׁכֵּן, כְּדֵי שִׁיְהִי טְהוֹרִים וְיוֹכְלוּ לְעֲשׂוֹת הַפְּסַח בְּזִמְנֵנוּ, לְכַף קוֹרִין פְּרֻשָׁה זֹה לְהַתְּפַלֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ שְׁגַם עֲלֵינוּ יִזְרַק

פְּרֻשַׁת כִּי תִשָּׂא

הֵינּוּ שֵׁשׁ הַבָּדֵל, בֵּין הַתְּשׁוּבָה שֶׁל חֹדֶשׁ אֶלּוּל לַתְּשׁוּבָה שֶׁל חֹדֶשׁ אָדָר, הַתְּשׁוּבָה שֶׁבַחֲדָשׁ אֶלּוּל הִיא מִירָאָה וּפְחָד, כִּי הֵם יָמִים נוֹרָאִים כִּפְשׁוּטִם מִמֶּשׁ, פְּחָד פְּחָדִים! כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ רַבִּי יִשְׂרָאֵל מִסְּלַנְט זי"ע: 'פְּלֻצוֹת תֵּאֲחָזוּ מִקּוֹל הַקּוֹרָא קְדוֹשׁ אֶלּוּל'. אֲבָל בַּחֲדָשׁ אָדָר הוּא זְמַן שֶׁל הַכְּנָה לַחֲדָשׁ נִסְיָן, לְשָׁנָה הַחֲדָשָׁה מִתּוֹךְ תְּשׁוּבָה מֵאֲהָבָה, שְׂמִיחָה וּנְדִיבוּת לֵב לְהִשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ - וַיֵּשׁ לוֹ אֶת הַכַּחַשׁ שֶׁל בַּעַל תְּשׁוּבָה שֵׁשׁ לוֹ חֵילָא סְגִי [כַּחַשׁ גְּדוֹל], כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (בְּרַכּוֹת לז ע"ב): 'בְּמָקוֹם שֶׁבַעֲלִי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים אֶפְלוּ צְדִיקִים גְּמוּרִים אֵינָם יְכוּלִים לַעֲמֹד' - וְהוּא חֲזוּק גְּדוֹל, כְּמוֹ שֶׁפָּתַח הַשֹּׁפֵת אֲמַת זי"ע בְּשֵׁם זְקֵנוּ הַחֲדוּשִׁי הַרִי"ם זי"ע, אָדָר הוּא עַל שֵׁם מָה שֶׁכָּתוּב בַּמְדָּרָשׁ (רִישׁ פְּרֻשַׁת תְּרוּמָה, שְׁמוֹת רַבָּה לז, א): עֲשׂוּ לִי קִיטוֹן וְאָדוּר בִּינֵיכֶם, פְּרוּשׁ, לִידַע שֶׁהַכַּחַשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, וְזֶה נוֹתֵן חֲזוּק לְאָדָם, וְאָדוּר עַל שֵׁם חֲזוּק כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים צג, ד): אֲדִיר בְּמָרוֹם ה'.

וְכִינּוּן שֶׁתְּשׁוּבָה מֵאֲהָבָה גְּדוּלָה מִתְּשׁוּבָה מִירָאָה, בְּנֹדָאֵי צְרִיף לְהַתְּכַוֵּן לִימֵי סִגְלָה אֶלּוּ. וְעֵצָם הַמְּחַשְׁבָּה, הַקְּרִיאָה וְהַלְמוּד בַּדְּבָרִים אֶלּוּ, וְלִהְיוֹת לְעַלְיוֹת לְקִימָם [שְׁנִינְכָה בְּאֲמַת לְהַפְגִּס לְשָׁנָה הַחֲדָשָׁה מִתּוֹךְ תְּשׁוּבָה שֶׁל אֲהָבָה] - הוּא דָּבָר גְּדוֹל בְּיוֹתֵר.

פֶּרֶשׁ הַרְבֵּה הַקְּדוֹשׁ הַשֵּׁר שְׁלוֹם מִבְּעֻלְזָא זי"ע (לְקַט אֲמָרֵי קְדָשׁ, פְּרֻשַׁת מִקְצָה, עֲמוּד רה), עַל הַפְּסוּק (בְּרַאשִׁית מג, י) "כִּי לוּלָא הִתְמַהְמְהֵנוּ, כִּי עֲתָה שָׁבְנוּ זֶה פְּעָמִים". יֵשׁ לְרַמֵּז בְּזֶה, מָה דְּאִיתָא בְּסִפְרֵים, כִּי אָדָר הוּא סוּף הַשָּׁנָה לְפִי סֵדֵר הַחֲדָשִׁים, וְצְרִיף לְהַתְּעוֹרֵר בּוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל כָּל הַשָּׁנָה. וְזֶה שְׁנִינְכָה "כִּי לוּלָא" - אוֹתִיּוֹת 'אֶלּוּל'. "הִתְמַהְמְהֵנוּ", הֵינּוּ שְׁלֵא שָׁבְנוּ כִּי אֶלּוּל, "כִּי עֲתָה", עֲתָה הוּא לְשׁוֹן תְּשׁוּבָה, כְּדֹאִיתָא בַּמְדָּרָשׁ (בְּרַאשִׁית רַבָּה כא, ו) עַל הַפְּסוּק (בְּרַאשִׁית ג, כב): "וְעֲתָה פֶּן יִשְׁלַח יְדוֹ". "שָׁבְנוּ זֶה" - "זֶה" גִּימַטְרִיאִי י"ב, הֵינּוּ שֵׁשׁ עוֹד זְמַן שֶׁל תְּשׁוּבָה בַּחֲדָשׁ הַי"ב.

אוּרָה עַל אוֹתוֹ הַדְּבָר וְהַחֲפִץ אֲשֶׁר בּוֹ, וְעַל יְדוֹ תַעֲשֶׂה הַמְּצוּהָ, אֵינּוּ שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם רַק לְפִי שְׁעֵתוֹ בַּעַת שֶׁהַמְּצוּהָ נַעֲשִׂית בָּהֶם, אֲבָל אַחֵר שֶׁנַּעֲשֶׂה בָּהֶן מְצוּתוֹן הַקְּדוֹשָׁה וְהַאֹר מִתְּעַלָּה וּמִסְתַּלַּק מֵהֶם תַּכְּף וְנִשְׁאַר כְּבִרְאשׁוֹנָה - אֲבָל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כָּל מָקוֹם שֶׁתּוֹרִיחַ וְתוֹפִיעַ אוּרָה וְקִדְשָׁתָה פַּעַם אַחַת, קִדְשָׁת עוֹלָם תִּהְיֶה לוֹ וְנִשְׁאַר תָּמִיד בְּקִדְשָׁתוֹ, כְּמוֹ שֶׁשְׁנִינּוּ בְּבִרְיָתָא (מְגִלָּה כו ע"ב), שֶׁתְּשִׁמִּישִׁי מְצוּהָ נִזְרָקִין לְאַחֵר שֶׁנַּעֲשֶׂה מְצוּתוֹן וְתְּשִׁמִּישִׁי קִדְשָׁה נִגְנָזִין; וּמִדְּבָרָיו לְמַדְנּוּ שֶׁאוֹר הַתּוֹרָה מִפְּרֻשַׁת פְּרָה הוּא נִצְחִי.

טְהַרְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל

מוֹבָא בְּרִ"ן (לְמַגְלָה דָּף כט; י' ע"א מִדְּפִי הַרִי"ף) בְּתַלְמוּד יְרוּשְׁלָמִי (מְגִלָּה פ"ג ה"ה) מְפָרֵשׁ, אָמַר רַבִּי לִוִּי בְּשֵׁם רַבִּי חֲמָא בַר חֲנִינְיָה, בְּדִין הוּא שֶׁתְּקִידִים פְּרֻשַׁת הַחֲדָשׁ לְפְרֻשַׁת פְּרָה אֲדָמָה שֶׁהָרִי בְּאֲחֵד בְּנִיסָן הוֹקֵם הַמְּשָׁכֵן וּבִשְׁנֵי שָׂרְף אֶלְעָזָר אֶת הַפְּרָה, אֲלֵא מִתּוֹךְ שֶׁהוּא טְהַרְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל הַקְּדִימָה, הַלְכָף כָּל כְּמָה דְּמַצִּינָן לְסִמּוֹךְ פְּרֻשַׁת פְּרָה אֲדָמָה לְפְרֻשַׁת הַחֲדָשׁ סְמִכִינָן.

הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ רַבְּנוּ חַיִּים אַבּוּלְעַפְיָא זי"ע, כָּתַב, שֶׁבַשְׂעָה שְׁאֲנוּ שׁוּמְעִים אֶת קְרִיאַת פְּרֻשַׁת פְּרָה, אֲסוּר לְשׁוּמְעִים לְקִרְאָה עִם בַּעַל הַקּוֹרָא, וְצְרִיכִים רַק לְשִׁמְעַ, כִּינּוּן שֶׁהַמְּצוּת עֲשֶׂה מִן הַתּוֹרָה הִיא רַק לְשִׁמְעַ לְדַעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים, וּמִתְּכַוֵּנִים לְצִאֵת בְּזֶה יְדֵי חוֹבַת הַמְּצוּהָ.

מַעֲלַת חֹדֶשׁ אָדָר

כַּעַת אָנוּ נִמְצָאִים בְּסִיּוּם חֹדֶשׁ אָדָר, וְסִיּוּם זֶה הוּא בְּעֵצָם הַתְּחִלָּה כִּי חֹדֶשׁ נִיסָן [שֶׁהוּא תְּחִלַּת שָׁנָה חֲדָשָׁה] - מִמֶּשְׁמֶשׁ וּבָא. מוֹבָא בַּחֲדוּשִׁי הַרִי"ם (לְחֹדֶשׁ אָדָר; וְעַיִן בְּסִפְרֵי הַקְּדוֹשׁ בֵּית יִשְׂרָאֵל פְּרֻשַׁת הַחֲדָשׁ): 'אָדָר הַזְּמַן לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה מֵאֲהָבָה, וְהַזְּמַן מְסֻגָּל יוֹתֵר מִתְּשִׁירִי, שְׁאֵז הַתְּשׁוּבָה מִירָאָה, וְעֲתָה תְּשׁוּבָה מֵאֲהָבָה'. וְכָתַב עוֹד שֵׁם: 'אָדָר הַכְּנָה לְנִיסָן כְּמוֹ אֶלּוּל לְתִשְׁרִי, וְלִנִּיסָן נִכְנָסִין דְּרָף אָדָר כְּמוֹ לְתִשְׁרִי דְּרָף אֶלּוּל'.

פְּרִשְׁת כִּי תִשָּׂא

לא נטהר עד שלא טבל מטמאתו. לכן אחר הבעור של רע החטא, צריך לבוא לידי טהרה, וכמובא ב'אור זרוע' (הלכות תפלה): 'אם שב בתשובה, הרי זה צדיק גמור, אלא שצריך להטהר מהעברה שטמאתו, וקבלתי מרבנו שמחה, שכל בעלי תשובה חביבים טבילה'; ולזה באה פרשת פרה, שהיא טהרתם של ישראל - להטהר מטמאת החטא.

מתעוררת השפעת טהרה

מובא בספר הקדוש 'שפת אמת', (לשבת פרה שנת תרל"ט): 'חז"ל קבעו לקרות פרשת פרה בסוף השנה להיות כל אחד בא לטהר. כי מסגלים הימים הללו שנטהרו כל בני ישראל קדם הפסח, ממילא מתעוררת השפעת טהרה בלבבות בני ישראל מן השמים, כמאמר (שבת קד ע"א): 'הבא לטהר מסייעין אותו'. ועקר הטהרה הוא בכח התורה, וכמו שאמרו (במדבר רבה יט, ח): 'גזרה הוא מלפני - לא המת מטמא' וכו'. אם בן עקר הטהרה יש גם עתה בקריאת פרשה זו כדכתיב (תהלים יב, ז): 'אמרות ה' אמרות טהרות'.

עוד מובא בספר הקדוש 'שפת אמת' (שנת תרמ"א) - 'קבעו חז"ל בסוף השנה קריאת פרשת פרה קדם פרשת החדש דכתיב (תהלים נא, יב): 'לב טהור ברא לי אלקים ורוח נכון חדש'. שצריכין מקדם, להיות כלי מוכן לקבל התחדשות. ובכל שנה יורד התחדשות לישראל, וצריכין מקדם לטהר הלב, ובסוף השנה יש לפשפש במעשיו ולתקן בתשובה כל החטאים, כדי להיות מוכן לקבל התחדשות מחדש. כמו שמובא (בבבא מ' ע"א) אם שמוע בישן תשמע בחדש, כי כפי מה שמביא ההתחדשות מעשים טובים בישראל ועושה פרות. כמו כן מוסיף הקדוש ברוך הוא וברוך שמו התחדשות בשנה החדשה. וזמן זה מסייע לטהרה, על ידי שבזמן המקדש היו כל בני ישראל עסוקין בטהרה בימים אלו לטהר עצמן לקרבן פסח. לכן הזמן מבקש תפקידו

"פעמים" - כי בשנה מעברת, חדש העבור הוא שתי פעמים אדר. ועצם הענין שנתן לישראל לעבר את חדש אדר פעמים, ואין מתחשבים בחמץ בפסח ושאר אסורים, זה מוכיח לנו כי הקדוש ברוך הוא מסר את הזמן בידי ישראל, וממילא יכולים להוסיף עוד זמני תשובה; עד כאן דברי קדשו ז"ל.

ענין ארבע הפרשיות

ארבע הפרשיות הנפלאות שאנו קוראים בתקופה הזאת, רומזות על עניני תשובה, הראשונה היא פרשת שקלים. והיא רומזת, שאדם ישקל וימדד את עצמו, ויערף חשבון נפש, בבחינת (שמואל א ט, ה): 'נחפשה דרבנו ונחקרה', כי ראשית חכמה הוא, שנבדק היטב את מצבנו, היכן מקומנו ומה עלינו לתקן. מה צריך לשפר, כי אדם צריך תמיד להיות מוסיף והולך, והצעד הראשון הוא שאדם יפיר את עצמו, כי אם אינו מפיר ומרמה את עצמו - לעולם לא יעשה תשובה! לכן באחד באדר משמיעין על השקלים' (שקלים א, א), השמעה של השקל, תמיד לבדק ולשקל את עצמו.

אחר כך באה פרשת זכור - 'זכור את אשר עשה לך עמלק כו' (דברים כה, יז), תמחה את זכר עמלק; הינו מחיית כח הרע של יצר הרע, אחרי שגלינו את חלקי הרע ששייכים בנו, בכל אחד יש חלקו של עמלק (חדישי הרי"ם לחדש אדר), בבחינת 'בו תרמש כל חיתו יער' (תהלים קד, כ), כי באדם עצמו יש את כל שבעים אמות העולם, הינו את כל הקלפות, ואת זה צריך לבער, וכשאדם מפיר את נגעי עצמו, אזי הוא מסגל לבער את כח הרע. והזמן לזה הוא בפרשת זכור שמלמדת אותנו לבער את כל כח הרע.

אבל בעור הרע עדין אינו מספיק, כי גם אם סלק את הרע, עדין שורה עליו רוח הטמאה שמקדם, וכמו שאדם נגע בשרץ ונטמא, וכשהוא מרחיק את השרץ ממנו, עדין

פְּרִשְׁת כִּי תִשָּׂא

יִשְׁתָּהּ. וּבִדְבַר אֵין דְּבַר הִירוּשָׁלַיִם נֶאֱמָרִים
רַק לְסִימָן בְּעֵלְמָא, רַק מִפְּנֵי שְׁבַעֲצָם הָמָה
שָׂרֵשׁ אֶחָד - עֲנִין קְרִיאַת הַד' פְּרִשְׁיֹת עִם הַד'
כּוֹסוֹת שֶׁהֵם כְּנֶגֶד ד' לְשׁוֹנוֹת שֶׁל גְּאֻלָּה שְׁנֵאֲמָרוּ
בְּמִצְרַיִם: וְהוֹצֵאתִי וְהִצַּלְתִּי וְגֵאֻלְתִּי וְלִקְחַתִּי
(וּכְמוֹ שְׁאֲמָרוּ בְּרֵאשִׁית רַבָּה סוּף פְּרִשְׁת וַיִּשָּׁב).

וְהִנֵּה וְהוֹצֵאתִי וְהִצַּלְתִּי וְגֵאֻלְתִּי, כָּלֵם
מִשְׁמַעוֹתֵם הִיִּצְיָאָה מֵרַע, וְהֵם מְרַמְזִים עַל
טְהָרַת הַנֶּפֶשׁ מִשְׁלֵשׁ קְלָפוֹת הַטְּמָאָה. הַקְּנָאָה
וְהַתְּאָוָה וְהַכְּבוֹד שְׁמוֹצִיאִין אֶת הָאֲדָם מִן
הָעוֹלָם (אֲבוֹת ד, כא). וְהֵם ג' מִיְנֵי טְמֵאת הַנֶּפֶשׁ
צְרוּעָה וְזָב וְטָמֵא לְנֶפֶשׁ וְכוּ', וְזֶה שְׁאֲמַר הַסִּימָן:
'בֵּין שְׁלִישֵׁי לְרִבְעֵי לֹא יִשְׁתָּהּ', שְׁאִין מִפְּסִיקִין
בֵּין פְּרָה לְהַחֲדָשׁ דְּפְרָה, כְּנֶגֶד וְגֵאֻלְתִּי שֶׁהוּא
גָּמַר הַגְּאֻלָּה מִן הָרַע, כְּנֶזְכָּר לְעִיל, וְהַחֲדָשׁ
כְּנֶגֶד וְלִקְחַתִּי שֶׁהוּא הַדְּבָרִי תוֹרָה וְהַקְּדָשָׁה,
וְהֵם רְצוּפִים וְטָהְרוּ וְקָדְשׁוּ. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ.

וְהַעֲנִין, שְׁאֲחַר הַטְּהָרָה, צְרִיף מִדְּלֵה־הַחֲדָשׁ
בְּעֵבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְצְרִיף לְזִכֹּר שְׁשָׂרֵשׁ
הַטְּמָאָה הוּא חֲסֵרוֹן הַחַיּוֹת.

הַעֲנִינִים שְׁאֵנוּ לְמִדִּים מִפְּרִשְׁת פְּרָה

בֵּין הַעֲנִינִים הַרְבִּיִם שְׁאֵנוּ לְמִדִּים מִפְּרִשְׁת
פְּרָה, הוּא עֲנִין הַשְּׁמִירָה, מוּבָא בְּסִפְרֵים
הַקְּדוּשִׁים (עֲנִין בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשׁ 'בַּת עֵין' לְחֻנְכָּה, וּבְסִפְרֵי
הַקְּדוּשׁ אֲגָרָא דְכֻלָּה פְּרִשְׁת חֻקַּת; וּבְסִפְרֵי 'מַעֲיֵן הַמּוֹעֵד'
הַבִּיאֵר בְּשֵׁם הַסִּפְרֵי הַקְּדוּשׁ 'זֶף וְנָקִי' לְרַבְנֵי יוֹסֵף כְּנָפוּ
'זִיעַ') עַל הַפְּסוּק (בְּמִדְבָּר יט, טו): "וְכָל כְּלֵי
פְּתוּחִים אֲשֶׁר אֵין צְמִיד פְּתִיל עָלָיו טָמֵא הוּא"
- 'כְּלֵי פְּתוּחִים' רוּמְזוֹ עַל אֲבָרֵי הָאֲדָם - כָּל
הַגּוּף בְּכָלֵלוֹת, כָּל אֲבָרֵי שְׁאִין צְמִיד פְּתִיל
עָלָיו, אִם אֵין עָלָיו שְׁמִירָה, הֵינּוּ שְׁאִינוּ סְגוּר
וּמְכֻסָּה - אֵינוּ מוּגָן, כִּי אִם הָאֲדָם אֵינוּ חוֹשֵׁב
אֵיךְ לְשָׁמֵר עָלָיו, הַתּוֹרָה מְעִידָה שְׁבֹדָאֵי -
טָמֵא הוּא! בֵּינָן שְׁבַחוּן יֵשׁ טְמָאָה, אֲזַי מִמִּילָא
הַעֲנִינִים שׁוֹאֲבוֹת טְמָאָה, אִם אֵינוּ מִשְׁתַּדֵּל
לְהִגָּן עָלֵיהֶן - לְהִשָּׁם צְמִיד פְּתִיל, לְהִיּוֹת
עֵצִים עֵינָיו מִרְאוֹת בְּרַע (יִשְׁעִיָּה לֵג, טו), חֵס
וְשָׁלוֹם, הוּא יְכוֹל לְבוֹא לְיַדֵּי טְמָאָה.

וּמְסִיעַ לְטְהָרַת הַלֵּב גַּם עִתָּהּ. עַד כָּאן לְשׁוֹן
הַשְּׁפַת אֲמַת זִי"ע, הַמְּלַמְדֵנוּ, שֶׁהִזְמִין מְעוֹרֵר
וּמְסַגֵּל לְטְהָרָה.

מַעֲלַת קְרִיאַת פְּרִשְׁת הַחֲדָשׁ

אַחַר טְהָרַת פְּרִשְׁת פְּרָה בָּאָה קְרִיאַת פְּרִשְׁת
הַחֲדָשׁ, שֶׁהִיא לְשׁוֹן הַתְּחַדְּשׁוֹת. וְכַמוּבָא בְּסִפְרֵי
הַקְּדוּשׁ 'קְדָשֵׁת לִוִי' (פְּרִשְׁת בא), עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת
יב, ב): "הַחֲדָשׁ הִזָּה לָכֶם רֵאשׁ חֲדָשִׁים" - הַרְמִזוּ,
הַחֲדָשׁ הִזָּה לָכֶם, כִּי בְּרֵאשׁ חֲדָשׁ נִסָּן מִתְּחַדָּשׁ
הַשְּׁפַע עַל כָּל הַשָּׁנָה, וְדָבַר הַחֲדָשׁ בְּנִקְל לְעֵשׂוֹת
בוֹ כְּרַצוֹנוֹ. וְזֶהוּ 'הַחֲדָשׁ' - הַתְּחַדְּשׁוֹת' הַשְּׁפַע,
'הוּא לָכֶם' כְּרַצוֹנְכֶם, כִּן יִתְקַדָּשׁ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת;
עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. הֵינּוּ כְּמוֹ שְׁבַבְרִיאָה נִסָּן הוּא
חֲדָשׁ הָאֲבִיב זְמַן פְּרִיחָה וְהַתְּרַעְנָנוּת, כִּף גַּם
בְּרוּחַנִיּוֹת, הוּא זְמַן פְּרִיחָה וְהַתְּחַדְּשׁוֹת, וְיִכּוּלִים
לְהַתְּחַדָּשׁ בוֹ בְּיוֹתֵר.

מוּבָא בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשׁ 'חֲסֵד לְאַבְרָהָם',
שְׁשָׁלְשִׁים יוֹם קָדָם הַחֵג, כְּשֶׁכָּבַר שׁוֹאֲלִין
וְדוֹרְשִׁין בְּהִלְכוֹת הַחֵג, נִמְשַׁכֵּת עָלֵינוּ טְהָרָה,
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹצִיא אוֹתָנוּ מִשַּׁעַר אֶחָד
שֶׁל טְמָאָה וּמְכַנִּיס אוֹתָנוּ בְּשַׁעַר אֶחָד שֶׁל טְהָרָה.

מוּבָא מְרַבְנֵי הַקְּדוּשׁ רַבֵּי צְדוּק הַכֹּהֵן
מְלוּבָלִין זִי"ע (דְּבָרֵי סוֹפְרִים, לְקוּטֵי מֵאֲמָרִים ב"ה
וּבְחֲדָשׁ דָּף צו ע"ג): 'שְׁמַעְתִּי עַל אֶחָד קְדוּשׁ,
שְׁבַפְרִשְׁת הַחֲדָשׁ הִיָּה מְרַגֵּישׁ חֲדוּשֵׁי דְאֹרִיטָא
דְּבָרִים מְחַדְּשִׁים'. כִּי אֲזַי בְּקְרִיאַת הַחֲדָשׁ הִזָּה
לָכֶם הוּא עֲנִין שֶׁל הַתְּחַדְּשׁוֹת. וּבְסִפְרוֹ הַקְּדוּשׁ
'פְּרִי צְדִיק' כְּתַב (פְּרִשְׁת הַחֲדָשׁ אוֹת ב' דָּף קִיח
ע"ב) מְסַפֵּר מִהֵיהוּדֵי הַקְּדוּשׁ (מִפְּשִׁיטָא) זִי"ע,
שְׁבַשְׁבַּת זוֹ יֵשׁ בוֹ הַתְּחַדְּשׁוֹת בְּשַׁפַּע
בְּדְבָרֵי תוֹרָה.

וְכַתֵּב עוֹד בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשׁ 'פְּרִי צְדִיק' (פְּרִשְׁת
פְּרָה אוֹת ה'), וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: 'בְּיִרוּשָׁלַיִם (מַגְלָה פָּרָק
ג' הַלְכָה ה') אֵין מִפְּסִיקִין בֵּין פְּרָה לְהַחֲדָשׁ, אֲמַר
רִישׁ לְקִישׁ: סִימְנִיהוֹן דְּאֵלִין פְּרִשְׁתָּא [הַסִּימְנִים
שֶׁל אֵלוֹ הַפְּרִשְׁיֹת] בֵּין הַכּוֹסוֹת הִלְלוּ אִם רָצָה
לְשַׁתּוֹת - יִשְׁתָּהּ, בֵּין הַשְּׁלִישֵׁי לְרִבְעֵי - לֹא

פְּרִשְׁת כִּי תִשָּׂא

רוֹצֵה לומר, הַפְּלִים שֶׁפְּתַחַם הַבוֹרָא יִתְבַּרְךְ בְּגוֹף הָאָדָם, אֲשֶׁר אֵין אֵין צְמִיד פְּתִיל עָלָיו, שְׂאֵין מְחַבֵּר עָלָיו צְמִידַת הַכְּסוּי לְסַגְרוֹ וּלְסַתְמוֹ בַּעַת הַמְּצַטְרֵךְ, וְעוֹשֶׂה הַכֹּל בְּלִי שְׁעוֹר מְגַבֵּל עִם הַפְּלִים - טָמֵא הוּא, כִּי יָבוֹא, חֵס וְשְׁלוֹם, לְכָל עֲבֻרוֹת שֶׁבַתְּוֹרָה, הַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ יִצְיָלְנוּ. עַד כָּאֵן לְשׁוֹן קָדְשׁוֹ.

מִטְהַרְת טְמֵאִים וּמְטַמְּאֵת טְהוֹרִים

פְּרִשְׁת פָּרָה נִקְרָאת 'חֻקָּה', כִּי לֹא נִתְפָּרֵשׁ טַעְמָהּ. וְעָלֶיהָ נֹאמֵר (קֹהֶלֶת ז, כג): "אֲמַרְתִּי אֲחַכְמָה וְהִיא רְחוּקָה מִמֶּנִּי", כִּף אָמַר שְׁלֵמָה, כֹּל זֶה נִסִּיתִי בְּחַכְמָה וְכוּ', רַק לְמַשָּׂה רַבְּנֵי עָלָיו הַשְּׁלוֹם נִגְלָה טַעְמָהּ, לְשְׁלֵמָה לֹא נִגְלָה טַעְמָהּ (עֵינֵי פְּסִיקָתָא רַבְתִּי פְּרָשָׁה יד). וְעַקֵּר אֵי הַבְּנֵת טַעְמָהּ הוּא, שֶׁהִיא מִטְהַרְת טְמֵאִים וּמְטַמְּאֵת טְהוֹרִים, הָאָדָם שֶׁמִּזִּין עָלָיו מֵאִפְרֵי הַפָּרָה נִטְהָר, וְהַמְּזִה עֲצָמוֹ שֶׁנֶּגַע - נִטְמָא (נְדָה ט' ע"א).

וּבְדִרְךָ רָמַז לְמֵדִים אֲנוּ מְזִה עֵנִין גְּדוֹל, שֶׁהַהוֹלֵךְ לְזִכּוֹת אֶת אַחֲרִים, וְלֹא שֶׁפִּיעַ עֲלֵיהֶם שְׂטִיבוֹ מַעֲשִׂיהֶם, לֹא בְּעֲצָמוֹ נִחְסַר מִשְׁהוּ. וְזֶה בְּחִינַת הַכֹּהֵן, הַהוֹלֵךְ לְטַהֵר יְהוּדֵי הַשְּׁקוּעַ בְּטַמְּאֵת מֵת שֶׁהִיא הַקְּשָׁה בְּיוֹתֵר - אָבִי אֲבוֹת הַטְּמֵאָה, וְאֵין טַמְּאָה חֲמוּרָה מִזֹּו, וְצָרִיךְ לְהַעֲלוֹתוֹ לְטַהֲרָה, אֲבָל בְּשִׁבִיל כִּף הוּא צָרִיךְ לְהַטְּמֵאוֹת, וְלִטְבֵּל לְטַהֲרָתוֹ. הֵינּוּ שֶׁמְלַמְּדִים אֶת הַמְּחַזְקֵי אַחֲרִים שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ: "אֵינִי רוֹצֵה לְרַדֵּת מִמְּדֻרְגָתִי אֶפְלוֹ לְשִׁמְצֵן שֶׁל יְרִידָה, אִף שְׁזוֹלָתִי בֵּר יִשְׂרָאֵל נִפְל אֶל טַמְּאָה חֲמוּרָה מֵאִד... אֵל יֹאמֵר כִּף, כִּי עֲדִיף שֶׁיִּקְרַב אֶת זוֹלָתוֹ, אִף שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁבְּזָה הוּא יוֹרֵד מִמְּדֻרְגָתוֹ.

כְּשֶׁהֲקִים הַגְּאוֹן הַצְּדִיק רַבִּי יוֹסֵף שְׁלֵמָה כַּהֲנֵמן זצ"ל אֶת יְשִׁיבַת פּוֹנִיבּוֹז, הָיָה צָרִיךְ לְנוֹד בְּאַרְצוֹת נִכְר, לְאַסֵּף כְּסָפִים כְּדֵי שֶׁיִּוָּכַל לְהִקְיָם אֶת עוֹלָם הַתּוֹרָה, וּבְאוֹתוֹ זְמַן מַעֲט בְּהַתְּעַלּוֹתוֹ הָאִישִׁית, מְסַפֵּר עָלָיו (סֵפֶר הַרֵב מִפּוֹנִיבּוֹז, כִּרְך ב', עֲמוּד עֵרֶה): שְׁנַיִם שְׁלֵמוֹת, שְׁנַיִם מִרְבוֹת, הַכְּרַח לְמַעַט בְּהַגְּדַת שְׁעוֹרִים בְּיְשִׁיבָה,

וּבּוֹדָאי שֶׁהִפָּה צָרִיךְ שְׁמִירָה, וְכִדְאִיתָא בְּסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ 'עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל' (פְּרִשְׁת חֻקָּת): 'מִי שֶׁהוּא מְדַבֵּר כֹּל מַה שֶׁחֹשֵׁק וְאֵין לוֹ מַחְסוֹם לְפָיו, וּבּוֹדָאי לֹא יִמְלֹט שְׂאֵינוֹ מְדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע וּרְכִילוֹת וְנִבּוּל פֶּה. וְזֶהוּ "וְכָל כְּלִי פְּתוּחַ", שֶׁפִּיו פְּתוּחַ לְדַבֵּר דְּבָרִים בְּטָלִים. "אֲשֶׁר אֵין לוֹ צְמִיד פְּתִיל עָלָיו", רָצָה לומר, שְׂאֵין לוֹ מַחְסוֹם לְפָיו - "טָמֵא הוּא", בּוֹדָאי אָדָם כְּזֶה טָמֵא הוּא - שֶׁמְדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע וּרְכִילוֹת וְנִבּוּל פֶּה.

וְזוֹ לְשׁוֹן הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ 'אֲגָרָא דְכֻלָּה' (פְּרִשְׁת חֻקָּת): וְכָל כְּלִי פְּתוּחַ אֲשֶׁר אֵין צְמִיד פְּתִיל עָלָיו טָמֵא הוּא. יֵשׁ לְרַמְזוֹ בְּפִסּוּק הַזֶּה עַל פִּי מַה שֶׁרַמְזוֹ בְּפִסּוּק (דְּבָרִים טו, יח): "שֶׁפְּטִים וְשִׁטְרִים תִּתֵּן לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ", שֶׁהֵן הַמָּה הַשְּׁעָרִים אֲשֶׁר פְּתַח הַבוֹרָא יִתְבַּרְךְ בְּגוֹף הָאָדָם, עֵינַיִם וְאַזְנוֹיִם וְחֻטָּם וּפֶה וּבְרִית, לְמַנּוֹת לְכָל שְׁעַר שׁוֹפֵט שֶׁשִּׁשְׁפֵּט בְּצִדְקָה, אֵימַתִּי יִפְתַּח זֶה הַשְּׁעַר וְאֵימַתִּי יִסְתֵּם, דִּהְיֵנוֹ עֵינַיִם יִפְתַּח אוֹתָם לְהַסְתַּכֵּל בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹת וּבְגִדְלַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ, וּבְבוֹא לְנִגְדַת עֵינָיו דְּבַר עֲרוּהָ, אֲזִי מִהֲרָה קַל חֵיִשׁ יַעֲצֵם עֵינָיו, וְכַדּוּמָה בְּכָל הַשְּׁעָרִים, הַמְּשִׁכִּיל יִתְבוּנֵן, וּבְאֵם חֵס וְשְׁלוֹם עֵבֵר עַל זֶה, וּפְתַח אֵיזָה שְׁעַר בְּמִקּוֹם וּבְזִמַּן שְׂרָאוּי לְסַתֵּם, אֲזִי יִהְיֶה מְמַנָּה שׁוֹטֵר לְכָל שְׁעַר לְהַעֲנִישׁ, הֵינּוּ שֶׁיִּקְנֹס אֶת עֲצָמוֹ בְּקִנְס וּיִקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ תְּשׁוּבָה, כְּמוֹ שֶׁהָיָה נוֹהֲגִין תְּלַמִּידֵי הַרַמְ"ק, שֶׁהָיָה מְקַבֵּלֵן עַל עֲצָמָם קִנְס בַּעַת שֶׁיַּעֲשׂוּ כִּף וְכָף, וּמְחַיֵּב לְשׁוֹב בְּתְּשׁוּבָה תְּכָף, וּבְעֵבוֹר זֶה עֲשֶׂה ה' כְּכֹה לְאַרְצִיּוֹת הַזֹּאת, שֶׁכָּל שְׁעַר יֵשׁ לוֹ סוּגֵר לְמַעַן יִסְגֵּר בַּעַת הַמְּצַטְרֵךְ, וּכְמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (פְּתוּבוֹת ה' ע"ב): מֵאֵי טַעְמָא מְשַׁפּוֹת [הָאֲצַבְעוֹת] כִּי תִדְרוּ? שְׂאֵם יִשְׁמַע אָדָם דְּבַר שְׂאֵינוֹ הַגּוֹן, יִנִּיחַ אֲצַבְעוֹתָיו בְּאֲזָנוֹי. תְּנָא דְבִי רַבִּי יִשְׁמַעְיָאֵל, מִפְּנֵי מַה אֲזָן כְּלָה קָשָׁה וְהָאֵלֶּה רַבָּה? שְׂאֵם יִשְׁמַע אָדָם דְּבַר שְׂאֵינוֹ הַגּוֹן, יְכוּף אֵלֶּיהָ לְתוֹכָהּ. תְּנוּ רַבְּנֵן, אֵל יִשְׁמִיעַ אָדָם לְאֲזָנוֹי דְּבָרִים בְּטָלִים, מִפְּנֵי שֶׁהֵם נִכּוּיִם תְּחִלָּה לְאַבְרָם; זֶה שֶׁרַמְזוֹ הַכְּתוּב "וְכָל כְּלִי פְּתוּחַ",

פְּרִשְׁת כִּי תִשָּׂא

לָהֶם כְּמוֹ שֶׁצָּרִיף לְהָשִׁיב לָהֶם, וְשׁוֹב שׁוֹאֲלִים אוֹתוֹ וּמְשִׁיב לָהֶם, אָמַר לָהֶם: עַל חֲנָם אַתֶּם מְשִׁיבִים לִי, וְאֲנִי לָכֶם! נַעֲשֶׂה בִּינֵינוּ, שְׂכָל אִישׁ שֶׁיִּנְצַח אֶת חֲבֵרוֹ, יִהְיֶה פּוֹצֵעַ אֶת מַח חֲבֵרוֹ בְּפִטְיֵשׁ בְּעַל קֶרֶן חֲדָה, עָשׂוּ הַסִּפְמָה כְּזוֹ בִּינִיָּהֶם, וְהוּא הִיָּה מְנַצֵּחַ אוֹתָם וּפּוֹצֵעַ מִחֶם עַד שֶׁהִתְמַלֵּא פְּצָעִים פְּצָעִים, וְכִיּוֹן שְׂבָא, אָמְרוּ לוֹ תִּלְמִידָיו: רַבִּי סִיעוּף מִן הַשָּׁמַיִם וְנִצַּחְתָּ - וְשָׁבַח הוּא לָךְ שְׁזָכִיתָ לְנִצַּח אֶת אֱלֹהִים. אָמַר לָהֶם: וְעַל חֲנָם אַתֶּם מְשִׁבִּים אוֹתִי, שֶׁיִּצְאָתִי נִפְסָד מִכָּל הַדְּבָר, שְׂבִטְלִיתִי מִן הַתּוֹרָה וְעִסְקָתִי בְּאֵלוֹ, אֲלֵא עֲתָה לָכּוּ וְהִתְפַּלְלוּ עַל אוֹתוֹ הָאִישׁ - וְעַל עֲצָמוֹ אָמַר, בְּלִשׁוֹן נִקְיָה, וְעַל אוֹתָהּ הַחֲמַת - עַל בִּטְנוֹ וְכִרְסוֹ אָמַר, שֶׁהִיָּתָה מְלֵאָה 'אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת' - הֵינּוּ דְבָרֵי תּוֹרָה יְקָרִים. אֲבָל עֲכָשׁוּ הִיא "מְלֵאָה פְּחָמִין" - דְּבָרִים אֲלֵה שֶׁעִסְקָתִי בָּהֶם], וּמִכָּאֵן אַתָּה לְמַד עַד הֵיכָן יֵשׁ לְהִזְהַר וּלְהִתְרַחֵק מִלְּהִתְעַסֵּק עִם דְּעוֹת הַכּוֹפְרִים.

וּלְמִרוֹת דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים, רוֹאִים שֶׁכֵּן עָשָׂה לְכַתְחֵלָה וַיֵּרַד קִצַּת מִמְדְּרַגְתּוֹ, כְּדִי לְקַדֵּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם, וְאִף שְׂלֵא כָּל אֶחָד יָכוֹל לִירַד לְמִקּוֹם מְסַפֵּן לְפִי שֶׁהוּא יָכֹל לִיפּוֹל עִם כָּל גְּדֻלָּתוֹ, אֲמָנָם כְּדִי לְקָרֵב אַחֲרֵיהֶם, יֵשׁ שֶׁכֵּן יָכוֹלִים, וְעַלֵּיהֶם לְעֲשׂוֹת זֹאת לְמִרוֹת שֶׁנִּדְמָה לָהֶם שִׁיּוֹרְדִים קִצַּת מִמְדְּרַגְתָּם. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר הַגָּאוֹן הַחֲזוֹן אִישׁ זִי"ע, שָׂאֵם אָדָם גּוֹמֵל חֶסֶד בְּרוּחָנִיּוֹת אִף פֶּעַם לֹא יִפְסִיד מְזָה, וְאִף שֶׁנִּרְאָה שִׁיּוֹרְד קִצַּת בְּזָה שֶׁמְסִיעַ לְחַלְשִׁים מִמֶּנּוּ בַּתּוֹרָה וּבִירְאָה, וְחוֹשֵׁב שֶׁהִיָּה יָכוֹל לְהַשִּׁיג יוֹתֵר - אִם הִיָּה מְשַׁקִּיעַ לְעֲצָמוֹ, אִף מִחֲשָׁבָה זוֹ טְעוֹת הִיא כְּנִ"ל.

וַיֵּרַד מֹשֶׁה מִן הַהָר אֶל הָעָם

מְסַפְרִים, שֶׁהָרֵב הַקְּדוּשׁ רַבִּי שְׁלֵמָה הַכֹּהֵן מְרַאדוּמְסָק, בְּעַל הַתְּפָאֶרֶת שְׁלֵמָה זִי"ע, נִסְעַ פֶּעַם לְחַג הַשְּׁבוּעוֹת אֶל הָרֵב הַקְּדוּשׁ רַבִּי יִשְׁשַׁכָּר דֵּב - הַסִּבָּא קְדִישָׁא מְרַאדוּשִׁין זִי"ע, שֶׁהִיָּה אִזְ וְזָקֵן צִדִּיקֵי הַדּוֹר. וְהִצְדִּיק מְרַאדוּשִׁין

מִחֶסֶר פְּנָאִי, וְלִקְפַח אֶת עֲצָמוֹ מִתּוֹסֶפֶת עֲלֶיהָ, בְּבַחֲנִית (מִכּוֹת י' ע"א): 'וּמִתְלִמִּידֵי יוֹתֵר מִכָּלֵם'. הֵהוּא סִפְדָּנָא שֶׁקְרָא אַחֲרֵי מִטָּתוֹ כִּי 'הַקְּרִיב אֶת גְּדוֹל הַדּוֹר לְמַעַן הַתּוֹרָה' - לֹא הִגִּזִים מְאוּמָה. וְכֵן קְרָא אַחֲרָיו אֶחָד הַגְּדוֹלִים מֵאַמְרָם ז"ל (וְכַחֲסִים ק' ע"א): 'מַעֲשֶׂה בְיוֹסֵף הַכֹּהֵן שֶׁמִּתָּה אֲשִׁיתוּ בְּעָרֵב הַפֶּסַח וְלֹא רָצָה לְטַמֵּא וְנִמְנֵנוּ אַחֲרָיו הַכֹּהֲנִים וְטַמְאוּהוּ בְּעַל כְּרָחוּ'; הֵינּוּ שְׂלִפְעָמִים, בְּשִׁבִיל לְהַשְׁפִּיעַ לְאַחֲרֵים, צָרִיף 'לְהַטְמֵאוֹת' קִצַּת. וְזֶה שֶׁאֲנִי לּוֹמְדִים בְּפִרְשַׁת פָּרָה, שֶׁהַתּוֹרָה אוֹמַרְתָּ לְכַהֵן - רַד קִצַּת, תִּטְמֵא, הֵצֵל קָדָם אֶת חֲבֵרְךָ הַשְּׁקוּעַ בְּטַמְאָה - וְאַחַר כֵּף טָבֵל.

וְאָמַר לִי הַגָּאוֹן הַצְּדִיק רַבִּי מֹשֶׁה אֲרִיָּה שְׁלִיט"א, שְׂלִפְעָמִים אָדָם יָכוֹל לְהִיּוֹת מְטַטְטָא לְהַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא, עוֹזֵר לְנִקּוֹת, לְבַעַר וּלְהַסִּיר לְכָלוּף, לְטֵהַר, אֲבָל מְטַטְטָא הַתְּפַקִּיד שְׁלוֹ הוּא לְנִקּוֹת - עוֹשֶׂה פְּעֻלוֹת נִפְלְאוֹת, אֲבָל גַּם הַמְטַטְטָא לְפַעְמִים מִתְלַכְלֵף, הָאֲבָק עוֹלָה וּמְקִיף אֶת הַמְטַטְטָא, וְזֶה הַתְּפַקִּיד שֶׁל שְׁלִיחַ הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא. [וְעַיֵן מַה שֶׁכַּתְּבֵנוּ בְּסִיעֵתָא דְשִׁמְיָא בְּשִׁיחָה לְשַׁבַּת פְּרִשְׁת וּיְשַׁלַּח, (כְּרִד רַאשׁוֹן עֲמוּד קִפְהָ), וְיֵשׁ לְחַלֵּק שֶׁהַמְדַּבֵּר כָּאֵן בְּאַפֵּן שֶׁאֵין חֲשֵׁשׁ שִׁיתְקַלְקַל חֵס וְשְׁלוֹם, אֲלֵא שֶׁרַק 'כְּאֵלוֹ' מְפַסִּיד אֶת הַהִתְעַלּוֹת הָאִישִׁית שְׁלוֹ].

מוֹבָא מְדַרְשׁ נִפְלָא (קִהְלָה רַבָּה א, ח): רַבִּי יְהוּדָה בֶּן נִקּוּסָה הָיוּ הַמִּינִין מִתְעַסְקִין עִמּוֹ, הָיוּ שׁוֹאֲלִים אוֹתוֹ וּמְשִׁיב, שׁוֹאֲלִין אוֹתוֹ וּמְשִׁיב, אָמַר לוֹן עַל מַגֵּן אֲתוֹן מְגִיבִין אֲתוֹן נַעֲבִיד בִּינֵינוּ דְכָל בְּרַ נֵשׁ דְּנִצַּח חֲבֵרָה יְהֵא פְּצַע מוֹחִיָּה דְחֲבֵרִיָּה בְּקֶרְנֵס, וְהוּא נִצַּח לוֹן וּפְצַע מוֹחִיָּהוֹן עַד דְּאִיתְמַלְאוֹן פִּיִּצְעִין פִּיִּצְעִין, וְכִיּוֹן דְאַתָּא, אָמְרִין לָהּ תִּלְמִידוֹי: רַבִּי! סִיעוּף מִן הַשָּׁמַיִם וְנִצַּחְתָּ, אָמַר לוֹן: וְעַל מַגֵּן, לָכּוּ וְהִתְפַּלְלוּ עַל אוֹתוֹ הָאִישׁ וְעַל אוֹתָהּ הַחֲמַת שֶׁהִיָּתָה מְלֵאָה אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת אֲבָל עֲכָשׁוּ מְלֵאָה פְּחָמִין.

[רַבִּי יְהוּדָה נִקּוּסָה הָיוּ הַכּוֹפְרִים מְקַנְטְרִים אוֹתוֹ בְּשִׂאֲלוֹת קְנִטוּרִיָּהֶם, וְהוּא הִיָּה מְשִׁיב

פְּרִשֵׁת כִּי תִשָּׂא

אף בְּדֶרֶךְ רָמָז לְהִתְחַזְקוֹת וְהִתְעוֹרְרוֹת, הִנֵּה בְּטָהֳרַת פָּרָה מְצִינֵנו שְׁנֵי עֲנִינִים. כַּח הָאֵשׁ וְכַח הַמַּיִם. כַּח הָאֵשׁ דְּכִתִּיב (בַּמִּדְבָּר יט, ה): "וְשָׂרַף אֶת הַפָּרָה לְעֵינֵינוּ אֶת עֵרְוָה וְאֶת בְּשָׂרָה וְאֶת דָּמָה עַל פְּרִשֵׁה יִשְׂרָאֵל". וְכַח הַמַּיִם דְּכִתִּיב (שֵׁם פְּסוּק יח): "וְלָקַח אֶזְבֵּב וְטָבַל בְּמַיִם אִישׁ טָהוֹר וְהִזָּה" וְכוּ'. כַּח הָאֵשׁ מְרַמֵּז לְשָׂרַף בַּחֶם שֶׁל קִדְשָׁה אֶת הַהֶבְלִים וְהַטְּמְאוֹת שְׁלִישׁ בְּאָדָם, וְשֶׁל כָּל הַדּוֹרוֹת הַעֲתִידִים לְהִטְהַר מְאוֹתָהּ פָּרָה - הַכֹּל נִשְׂרָף, וְכַח הַמַּיִם הוּא הַטְּהָרָה שְׁלֵאֲחֵר הַחֲטָא כְּדִלְעִיל.

וְהִנֵּה הַפְּסוּק אוֹמֵר (בַּמִּדְבָּר יט, ב): "זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה", וְלֹא חֻקַּת הַטְּהָרָה [כְּמוֹ שֶׁהִקְשָׁה כָּבֵר הָאוֹר הַחַיִּים הַקְּדוֹשׁ, עֵינֵינוּ בְּדִבְרֵינוּ הַקְּדוּשִׁים], לוֹמֵר, שְׂעָקֵר טְהָרְתָנוּ, בְּפִרְט בְּזַמְנָנו שְׂאִין לָנוּ אֶפֶר פָּרָה - הוּא עַל יְדֵי עֶסֶק וְיִגִיעַת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְעַל יְדֵהּ נוֹכַל לְהַמְשִׁיךְ אֶת שְׁנֵי הַכַּחוֹת שֶׁל אֵשׁ וּמַיִם שְׁלִישׁ בְּטָהֳרַת פָּרָה, כִּי גַם בַּתּוֹרָה יֵשׁ אֶת שְׁנֵי הַכַּחוֹת הַלְלוּ.

כַּח הָאֵשׁ שֶׁבַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה

כַּח הָאֵשׁ - כְּמוֹכָא בְּגִמְרָא (תַּעֲנִית ד' ע"א): אָמַר רַבָּה בַר בַּר חֲנָה, לְמָה נִמְשְׁלוּ דְבָרֵי תּוֹרָה כְּאֵשׁ? שְׂנֵאֲמַר, (וְרַמְיָה כג, כט): "הֲלוֹא כֹה דְבָרֵי כְּאֵשׁ נֵאֵם ה'" וּבַמִּדְרָשׁ (שִׁיר הַשִּׁירִים רבָּה ה, טו): "אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לִקְיִשׁ, תּוֹרָה שְׂנַתֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הִיטָה עוֹרָה שֶׁל אֵשׁ לְבָנָה וְכִתּוּבָה כְּאֵשׁ שְׁחוּרָה, הִיא אֵשׁ וְחִצּוּבָה מְאֹד, וְהִיא מְכַלֶּלֶת כְּאֵשׁ וְנִתְּוָנָה כְּאֵשׁ, הִדָּא הוּא דְכִתִּיב (דְּבָרִים לג, ב): "אֵשׁ דָּת לְמוֹ"; וְהָאֵשׁ הַזֹּאת הִיא בְּבַחֲיִנַת אֵשׁ אוֹכְלָה אֵשׁ (עֵין תּוֹסֵפוֹת חֲגִיגָה כו ע"א), כִּי בְּאָדָם יֵשׁ אֵשׁ הַיִּצָּר הָרַע שְׁבוּעֶרֶת בְּקַרְבוֹ, וְכֹאשֶׁר הָאָדָם יִגַּע בַּתּוֹרָה זֶה אֵשׁ שְׂאוֹכֶלֶת אֶת הָאֵשׁ בְּסוּד 'הֶבְלָא מִפִּיק הֶבְלָא' (שְׁבַת מ"א ע"א), וְנִצּוּל עַל יְדֵהּ מִהִיצָר הָרַע.

וְלֹאֵשׁ יֵשׁ שְׁנֵי תַּפְקִידִים, יֵשׁ אֵשׁ הַמְּאִירָה וְיֵשׁ אֵשׁ הַשׁוֹרְפָה. כְּאֵשׁ גְּרוֹת הַמְּנוֹרָה הַרוֹמֶזֶת

תְּמָה עָלֵינוּ: 'אִיךָ הִנַּחַת אֶת עֲדוּתְךָ הַמְּסוּתוֹפְפִים בְּצִלְךָ וּבְכַתְּהוּ? וּכְשֶׁעָנָהוּ, שָׂבָא לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה אֲצִל הַרְבֵּי וְכוּ', אָמַר לוֹ: הִנֵּה מְצִינֵנוּ בְּמִשְׁה רַבָּנוּ, דְּכִתִּיב (שְׁמוֹת יט, יד): "וַיִּרְדַּ מֹשֶׁה מִן הַהָר אֶל הָעָם", וּפְרַשׁ רַש"י: 'מִלְּמַד שְׁלֹא הָיָה מִשְׁה פּוֹנָה לְעַסְקֵינוּ אֲלֵא מִן הַהָר אֶל הָעָם'. וְלִכְאוּרָה קִשְׁיָה, מָה הַרְבוּתָא שֶׁל מִשְׁה בְּזָה? וְכִי אֵלּוּ עַסְקִים הָיוּ לוֹ שְׂעַל זֶה בָּא הַשִּׁבְחָה שְׁלֹא פָּנָה אֲלֵיהֶם אֲלֵא אֶל הָעָם, וְכִי לֹאן הִנֵּה לוֹ לִילָךְ? אֲלֵא וּדְאִי שְׁלַפְנֵי מַעֲמַד הַר סִינַי, זֶהוּ הַזְּמַן לְהִתְכַּוֵּן אֶל קַבְּלַת הַתּוֹרָה, וְכֹל אַחַד לְפִי הַהֶכְנָה כִּף יִזְכֶּה לְשַׁפַּע מֵהַשֵּׁם? תְּבַרְךָ, וְאָדָם גְּדוֹל כְּמִשְׁה רַבָּנוּ הִכְנִתוּ הַנְּדַרְשֵׁת - גְּדוּלָה בְּיוֹתֵר! אִיךָ מִשְׁה רַבָּנוּ וְתֵר עַל הַהֶכְנָה הַזֹּאת לְמַעַן הָעָם, וְזֶה הַכּוֹנֵנָה שְׁלֹא יִרְדַּ לְעַסְקֵינוּ, שְׁבוּדָאֵי אֵינִן הַכּוֹנֵנָה לְעֲנִינֵינוּ גְּשָׁמִיִּים וְדְבָרִים אַחֲרִים, אֲלֵא הַכּוֹנֵנָה לְהִתְכַּוֵּן לְהַתְקַדֵּשׁ כְּדִי לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, וְעַל הַהֶכְנָה זֶה הוּא וְתֵר בְּשִׁבְלֵי הָעָם; וְלֹא הִנִּיחוּ הַסְּבָא קְדִישָׁא לְשִׁהוֹת אֲצִלוּ בְּיוֹם קַבְּלַת הַתּוֹרָה, וְצוּהוּ בְּמַפְגִיעַ לְשׁוּב לְאֶהְלוּ וּלְקַבֵּל אֶת הַחֲסִידִים שְׂבָאוּ לְחִסוֹת בְּצִלוֹ הַקְּדוֹשׁ.

***

הַכֹּל מְכוּן בְּהַשְׁגָּחָה עַלְיוֹנָה מְאֹד

מוֹכָא בְּסִפְר 'שִׁיחוֹת הַתְּחַזְקוֹת' (לְפִרְשֵׁת פָּרָה תַּשְׁנ"ז), שְׁכַל עֲנִין הַטְּמָאָה, רוֹמֵז עַל דְּבָר פְּנִימִי, וְכִינּוּן שֶׁהַכֹּל מְכוּן בְּהַשְׁגָּחָה עַלְיוֹנָה מְאֹד, כְּגוֹן אִם נִטְמָא בְּטְמָאָת מַת, כָּא לְרַמֵּז לוֹ עַל הַפְּנִימִיּוֹת שְׁלוֹ. כְּדֹאִיתָא בְּסִפְרִים הַקְּדוּשִׁים, שְׂאָף כְּשֶׁשָּׁנַג אָדָם בַּחֲטָא, עָלֵינוּ לְעִשׂוֹת תְּשׁוּבָה, כִּי מְרַמֵּזִים לוֹ שְׁפַעֵם חֲטָא בְּמִזִּיד, וְעַל כֵּן אָנָּה ה' לִידוֹ חֲטָא בְּשׁוּגַג כְּדִי שְׂיִבִין לְשׁוּב. וְכֵן הוּא בְּטְמָאָת מַת, שְׂזַמְנֵנוּ לוֹ מִן הַשָּׁמַיִם, לְהוֹרוֹתוֹ, כִּי יֵשׁ לוֹ שִׁיכוֹת לְטְמָאָה. וְכַעַת, בְּקִרְיַת פְּרִשֵׁת פָּרָה שְׁהִיא טְהוֹרָתָם שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל, אֲזִי הוּא זְמַן הַתְּקוּן לְהִטְהַר מִכָּל מִינֵי טְמָאָה שְׁלֵישׁ לָנוּ.

מְצִינֵנו דְּבָר נִפְלָא מְאֹד, אִיךָ שֶׁבַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה יֵשׁ סוּדוֹת נִפְלָאִים, שְׂאִינְנוּ מְבִינִים,

פְּרִשְׁת כִּי תִשָּׂא

לְמִיָּם? דְּכַתִּיב (יְשַׁעְיָה נה, א): "הוּי כֹל צִמָּא לְכוּ לְמִיָּם", לומר לך, מה מים מניחין מקום גבוה, והולכין למקום נמוך, אף דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה. וכן אמרו (קדושין לא ע"ב): אם אבן הוא - נמוח, שְׁנֵאמַר: "הוּי כֹל צִמָּא לְכוּ לְמִיָּם". ואומר (איוב יד, יט): "אֲבָנִים שִׁחֲקוּ מִיָּם". וכן אמרו (פְּרִכּוֹת טו ע"א) אמר רבי חמא ברבי חנינא, למה נסמכו אהלים לנחלים? דכתיב (במדבר כד, ו) "כַּנְחָלִים נָטְיוּ, כַּגִּנַּת עָלֵי נֶהַר, כַּאֲהָלִים נָטַע" וגו'. לומר לך, מה נחלים מעלים את האדם מטמאה לטהרה. אף אהלים מעלים את האדם מפך חובה לכף זכות. 'אהלים' אלו בתי מדרשות (רש"י), כדכתיב (בראשית כה, כז): "וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יָשֵׁב אֲהָלִים".

כִּי כִּשְׂאָדָם שְׁקוּעַ בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, זֶה מִצַּב שֶׁל טְהָרָה. כִּי אֲמָרוֹת ה' אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת (תהלים יב, ז) - זו התורה הקדושה שהיא כמקנה טהרה, כמו שאנו אומרים בתפלה: 'וְטַהַר לִבְנֵינוּ לְעִבְדְּךָ בְּאֵמֶת', הינו שיטהר אותנו על ידי התורה הקדושה, שנקראת אמת כדכתיב (משלי כג, כג): "אֵמֶת קִנְיָה וְאֵל תִּמְכַּר".

בַּפְּתִיחַת הַהֵיכָל בְּנִסַּח 'בְּרִיךְ שְׁמִי' אָנוּ אומרים: 'בֵּה אָנָּה רְחִיץ', אֲפֹשֶׁר לומר [חוצץ מפשוטו שהוא 'בו אני בוסח'], ד'ביה' - הינו בספר התורה הקדושה, שהוא אור הקדוש ברוך הוא בעצמו, 'אָנָּה רְחִיץ' - אני מתרחץ ומתנקה כמים זכים המנקים את האדם מחלאת זממתו. וכדאיתא בשם רבנו הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, שְׁכַּשְׂאָדָם יוֹשֵׁב וְלוֹמֵד, כֹּל פְּסוּק מוֹרִיד מִמֶּנּוּ אֵיזָה בּוֹץ, וּמְסַלֵּק מֵעֲצָמוֹ כֹּל מִיָּנִי טְמֵאָה.

וְכֵן אֵיִתָּא בְּזֵהַר הַקְּדוּשׁ (בראשית מו ע"ב): כְּתִיב (בראשית א, ח): "וַיִּשְׂרְצוּ הַמַּיִם שְׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה". לְמַלְעֵי בְּאוֹרֵיִתָּא וְלֹאֲשַׁתְּדָּלָא בָּהּ וְלֹאֲפִשָׂא לָהּ בְּכֹל יוֹמָא לְתַקְנָא נְפִשְׁיָהּ וְרוּחִיָּהּ, דְּכִיּוֹן דְּבַר נֶשׁ אֲתַעֲסַק בְּאוֹרֵיִתָּא אֲתַתְּקֵן בְּנִשְׁמָתָא אֲחֵרָא קְדִישָׁא. דְּכַתִּיב "שְׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה". נֶפֶשׁ דְּהֵיִתָּא חַיָּה קְדִישָׁא. דְּכַד בַּר נֶשׁ

לְחַכְמַת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (משלי ו, כג): "כִּי יָרַ מִצְוָה וְתוֹרָה אֹרֶךְ". וּבְמִנּוּרָה יֵשׁ אֵשׁ הַשׁוֹרְפָת וַיֵּשׁ אֵשׁ הַמְּאִירָה. כִּי מֵאֵשׁ הַמְּזַבַּח שְׁהִיא אֵשׁ הַשׁוֹרְפָת נוֹטְלִים הָאֵשׁ לְהַדְלִקַת גִּירוֹת הַמִּנּוּרָה (יומא מה ע"ב), שְׁהִיא אֵשׁ הַמְּאִירָה.

וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ בַּמְדְּרָשׁ (במדבר רבה טו, י): נִתְקַשָּׁה בָּהּ (משה רבנו בעשיית המנורה), אָמַר לוֹ, "וַיִּרְאֶה וַעֲשֵׂה", עַד שֶׁנִּטַּל מִנּוּרָה שֶׁל אֵשׁ וְהִרְאָה לוֹ. וּבְאֵרוֹ בְּזֶה עַל דְּרָף הַרְמָזוּ, כְּשֶׁאָדָם לוֹמֵד בְּאֵשׁ, כְּלוֹמַר בְּחֻזְקָה וּבְרִצְיָפוֹת - נִהְיָה הַכֹּל מִקְשָׁה אַחַת, שְׁזֵה הַכַּח הַעֲצוּם שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁמְבַעֲרַת כֹּל מִיָּנִי טְמֵאָה, וְהַתּוֹרָה שְׁהִיא 'הַבְּלָא', הַהֵבֵל שֶׁל הַתּוֹרָה הִיא מוֹצִיאָה הַבֵּל, מִפִּיק 'הַבְּלָא' מִלְשׁוֹן הַבָּלִים וְשִׁטוֹת שֶׁל הַיֵּצֶר הָרַע, כִּי תֵּאוֹת הַיֵּצֶר הָרַע בּוֹעֲרוֹת כִּתְנוּר אֵשׁ וְאִי אֲפֹשֶׁר לְכַלּוֹתָן כִּי אִם עַל יְדֵי אֵשׁ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

הַגְּאוֹן הַקְּדוּשׁ רַבְּנוּ צְדוּק הַכֹּהֵן מְלוֹבְבִין זי"ע כּוֹתֵב בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים (עין תַּקְנַת הַשְּׁבִין אוֹת י' וְעוֹד) עַל מֵה שֶׁאָמְרוּ (סְפָה נב ע"א): בְּנִי, אִם פָּגַע בְּךָ מִגְּנוּל זֶה, מְשַׁכְּהוּ לְבֵית הַמְּדְרָשׁ כּוֹי אִם בְּרָזַל הוּא מִתְּפוּצֵץ, שְׁנֵאמַר (יִרְמְיָה כג, כט): "הֲלוֹא כֹה דְּכָרִי כָּאֵשׁ נָאֵם ה' - 'מִגְּנוּל הֵינּוּ יִצְרָא דְּעַבְרָה שְׁאִין נוּוֹל גְּדוּל מְזָה'. חֵלֶק הַתּוֹרָה שֶׁל כֹּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל [וּכְמֵאמַר הָאוֹר הַחַיִּים הַקְּדוּשׁ שֶׁלְכֹל יְהוּדִי יֵשׁ חֵלֶק בַּתּוֹרָה] מְסַגֵּל לְסַלֵּק וּלְבַעַר אֶת כַּח יִצְרוֹ הָרַע.

[בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשׁ 'דְּכָרִי שְׁמוּאֵל' כְּתִב: אֲשֶׁר רָאִשֵׁי הַתְּבוֹת שֶׁל 'וְיָתֵן חֵלְקֵנוּ בְּתוֹרַתְךָ', הֵם אוֹתָם רָאִשֵׁי תְבוֹת שֶׁל הַפְּסוּק (איוב כ, טו): 'חֵיל בְּלַע וַיִּקְאֲנוּ. הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ חֲב"ו, הַשֵּׁם שֶׁמְלַקֵּט אֶת נִיצוּצֵי הַקְּדוּשָׁה, וְהֵינּוּ שֶׁעַל יְדֵי שְׂאָדָם עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, בְּפִרְט בְּחֵלְקוֹ, מִמֵּילָא הוּא מְלַקֵּט אֶת כֹּל חֵלְקֵי הָרַע, וּמְבִיאֵם לְיַדֵי טְהָרָה, וְזֶה פְּדִיּוֹן שְׁבוּיִים אֲמַתִּי!].

כַּח הַמַּיִם שֶׁבַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה

הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה נִמְשָׁלָה גַם לְמַיִם, כְּמוֹכָא בְּגִמְרָא (תַּעֲנִית ז' ע"ב) לְמֵה נִמְשָׁלוּ דְּכָרִי תּוֹרָה

פְּרִשְׁת כִּי תִשָּׂא

כִּמָּה שְׂאָדָם יָכוֹל לְהַשִּׁיג, כִּי בַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה יֵשׁ אֶת הַכֹּל, אֶת הַכֹּחַ לְבַעַר אֶת כָּל הָרַע, וְלָכֵן הַיִּצָּר נִלְחָם בָּזֶה בְּיוֹתֵר.

גַּם הַגָּאוֹן רַבִּי אַבְרָהָם אַחֵי הַגֵּר"א זי"ע בְּסִפְרוֹ הַקְּדוּשׁ 'מַעֲלוֹת הַתּוֹרָה', כּוֹתֵב: 'תֵּן לְבָבְךָ לְכָל מַאֲמְרֵי חַיִּים לְמַגְדֵּל מַעֲלוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, תִּתְבּוֹנֵן בָּהֶם, עַל יְדֵי זֶה תּוּכַל לְהִתְגַּבֵּר עַל יִצְרָךְ בְּכָל יוֹם, הַמְּבִיא אוֹתָךְ לְיַדֵּי עֲצָלוּת וְהִתְרַשְׁלוּת מִלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, "צוּפָה רִשָּׁע לְצַדִּיק וּמִבְּקֵשׁ לְהַמִּיתוֹ" (תְּהִלִּים לו, לב), רוֹצֵה לְהַמִּית אוֹתָךְ מִהַחַיּוֹת שֶׁל לְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.'

צְרִיף לְזַכֵּר שֶׁיֵּשׁ לְכָל אָדָם אֶת הַשְּׁעוֹת הַמִּיחָדוֹת אֵלָיו בְּפֶרֶט לְלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּכָל יוֹם, וּכְמוֹ שְׁקוֹרָאִים בְּקְרִיאַת שְׁמַע שְׁחֵרִית וְעִרְבִית: "וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוְךָ הַיּוֹם", כְּלוֹמַר יֵשׁ אֶת הַלְמוּד תּוֹרָה שֶׁל הַיּוֹם. כְּאֲשֶׁר כָּתֵב הַגָּאוֹן הַקְּדוּשׁ רַבִּי נִתָּן מִבְּרֶסֶלֶב זי"ע (לְקוּטֵי הַלְכוֹת הַשְּׁכֵמֶת הַבְּקָר, הַלְכָה ג'): 'בְּכָל יוֹם וַיּוֹם בְּבִקְרָא צְרִיכִין לְהִתְחִיל לְעֵסֶק בְּעִבּוּדֵי ה' מִחֻדָּשׁ בְּבַחֲנֵינֵנו 'חֻדָּשִׁים לְבִקְרָאִים" וְכוּ'. כְּאֵלּוֹ לֹא הִתְחִיל עֲדִין מְעוֹלָם כָּלֵל. וּכְמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה (דְּבָרִים ו, מ), "אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוְךָ הַיּוֹם" בְּכָל יוֹם וַיּוֹם יְהִי בְּעֵינֵיךָ כְּחֻדָּשִׁים (סְפָרִי שֵׁם). וְכֵן דְּרָשׁוּ עַל פְּסוּק (דְּבָרִים כז, ט): "הִסְכַּת וּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ לְעַם וְכוּ'", שֶׁבְּכָל יוֹם יְהִיָּה דוּמָה בְּעֵינֵיךָ כְּאֵלּוֹ הַיּוֹם בְּאֵת עֵמוּ בְּבִרְיָת (פְּרָשׁ רַש"י שֵׁם). נִמְצָא, שֶׁבְּכָל יוֹם צְרִיכִין לְהִתְחִיל מִחֻדָּשׁ.

וְעַל כֵּן כָּל יוֹם צְרִיף לְזַכֵּר מֵאֲמַר הַמְּשַׁנֵּה (אַבוֹת ב, טו): 'הַיּוֹם קָצָר וְהַמְּלָאכָה מְרַבָּה' וְלִדְעַת כִּי 'בַּיּוֹם הַזֶּה - בָּאוּ מִדְּבַר סִינֵי (שְׁמוֹת יט, א), וְלִהְתְּאֵמֵץ שְׁלֹא לְשַׁמְעַ לְטַעֲנַת יִצָּר הָרַע, בַּחֲנִינָת 'עֲמֵלֵק' שְׁרוּצָה לְדַחוֹת מִיּוֹם לְחִבְרוֹ, וּכְמוֹ שְׁרַמְזוּ בְּדִרְךָ צַחוֹת בְּפֶסוּק: "צֵא הַלָּחֶם בְּעֵמֵלֵק מִחֵר" (שֵׁם יז, ט) - שְׁעֵמֵלֵק אוֹמֵר לְאָדָם הַלָּחֶם מִחֵר. כִּי הַיּוֹם אֵינְךָ יָכוֹל, הַיּוֹם יֵשׁ לְךָ חֲתָנָה, אוֹ אַרְוַע אַחֵר. וְצְרִיף

לֹא אֲתַעֲסֵק בְּאוֹרֵי־תֵא לִית לִיָּה נִפְשָׁא קְדִישָׁא. קְדוּשָׁא דְלַעֲיָלָא לֹא שְׂרִיא עֲלוּי. וְכֵד אֲשַׁתְּדַּל בְּאוֹרֵי־תֵא, בְּהֵוֹא רְחִישׁוֹ דְרְחִישׁ בְּה זְכִי לְהֵיָא נִפְשׁ חַיָּה, וְלִמְהַדֵּר כְּמִלְאָכִין קְדִישִׁין. דְכַתִּיב, בְּרַכּוּ ה' מִלְאָכָיו, אֵלִין אַנּוּן דְמִתְעַסְקִין בְּאוֹרֵי־תֵא דְאֶקְרוּן מִלְאָכָיו בְּאַרְעָא.

[כְּתוּב "יִשְׂרָצוּ הַמַּיִם נִפְשׁ חַיָּה". לְעֵסֶק בַּתּוֹרָה וְלְהַשְׁתַּדֵּל בָּהּ וְלְהַרְבּוֹת בָּהּ בְּכָל יוֹם - לְתַקֵּן נִפְשׁוֹ וְרוּחוֹ, שְׁכִינּוֹן שְׂאָדָם מִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה - נִתְקַן בְּנִשְׁמָה אַחֲרַת קְדוּשָׁה, שְׁכַתוֹב "שְׂרָץ נִפְשׁ חַיָּה", נִפְשׁ שֶׁל הַחַיָּה הַקְּדוּשָׁה הַהִיא, שְׁכַאֲשֶׁר אָדָם אֵינוֹ מִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה - אֵין לוֹ נִפְשׁ קְדוּשָׁה, קְדוּשָׁה שְׁלִמְעֵלָה אֵינָה שׁוֹרָה עֲלוּי, וְכַאֲשֶׁר הוּא עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, בְּאוֹתוֹ רַחֵשׁ שֶׁהוּא רֹחֵשׁ בָּהּ, זוֹכֵה לְנִפְשׁ חַיָּה הַהִיא, וְלָשׁוּב לְהִיּוֹת כְּמִלְאָכִים הַקְּדוּשִׁים, שְׁכַתוֹב (תְּהִלִּים קג, כ): "בְּרַכּוּ ה' מִלְאָכָיו", אֵלוֹ הֵם שְׁמִתְעַסְקִים בַּתּוֹרָה, שְׁנִקְרָאִים מִלְאָכָיו בְּאַרְצָא].

כְּתוּב (אֵיכָה ב, יט): "שְׁפָכִי כַּמַּיִם לְבָבְךָ נִכַח פְּנֵי ה'" - הַמַּיִם רוֹמְזִים אֶל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי כְּשֶׁאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לוֹמֵד עֵמוּ (בְּרַכּוֹת ו' ע"א), וְזֶהוּ נִכַח פְּנֵי ה', אָדָם לוֹמֵד לְפָנֵי ה' מִמֶּשׁ. אֲשֶׁרִי הָאָדָם הַחוֹשֵׁב בְּעַמְקוֹת עַל שְׁנֵי הַכַּחוֹת הַלְלוּ שֵׁשׁ בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְעוֹבֵד עִמָּם אֶת נוֹתֵן הַתּוֹרָה יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אֲשֶׁרִי לוֹ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקוּ!

דְּבָרֵי תּוֹרָה צְרִיכִים חֲזוּק

עֲלֵינוּ לְדַעַת, כִּי רַבּוּי הַדְּבָרִים אוֹדוֹת הַתְּמַדָּת הַתּוֹרָה הוּא עַל פִּי הַגְּמָרָא (בְּרַכּוֹת לב ע"ב), שְׁדַבְרֵי תּוֹרָה צְרִיכִים חֲזוּק. כִּי עַל הָאָדָם לְהִתְחַזֵּק בְּכָל כַּחוֹ לְהַדְרִיף אֶת הַמוֹנְעִים אוֹתוֹ מִלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְיָדוּעַ אֲשֶׁר רַבּוּנוּ הַגֵּר"א זי"ע הָיָה גוֹרֵם בְּגְמָרָא (סְפָה נב ע"א): 'אֵין לְךָ יוֹם שְׂאִין יִצְרוּ מִתְגַּבֵּר עֲלֵינוּ 'בְּלְמוּד' בְּכָל יוֹם'. וְצַדִּיקִים זי"ע אָמְרוּ, כִּי אִף שֶׁהַיִּצָּר הָרַע יִנִּיחַ לְאָדָם לְקַיֵּם אֶת כָּל הַמְּצוּוֹת, אָבֵל עַל לְמוּד הַתּוֹרָה הוּא יִלְחָם בְּיוֹתֵר, לְהַרְפּוֹת מִלְמוּד הַתּוֹרָה, לְהַחֲלִישׁוֹ בְּכַחוֹת וּבְאֵיכוֹת,

פְּרִשֵׁת כִּי תִשָּׂא

וְאָמְרוּ לוֹ: "עֲכָשׁוּ נִתְּנוּ לָךְ רַק שְׁעָה אַחַת, עֲשֵׂה בְשַׁעַה זֹאת מַה שְּׂאֵתָה רוּצָה". מָה אוֹתוֹ אָדָם יַעֲשֶׂה, כְּשֵׁיִשׁ לוֹ רַק אֶת הַשְּׁעָה הַזֹּאת? בְּיָדָאֵי הוּא לֹא יִחְשַׁב שׁוּם דְּבָר, אֲלָא רַק יְרוּץ לַחֲטֹף עוֹד וְלִבְלָעַע עוֹד, וְכֵן צְרִיף לִיקַר אֶת הַזְּמַן בְּיוֹתֵר, וְלִחְשַׁב כִּף תְּמִיד.

מִסְפָּר עַל רַבְּנוֹ הַגָּאוֹן מוֹיִלְנָא זי"ע, שֶׁלִּפְנֵי שֶׁהִסְתַּלַּק מִהָעוֹלָם תִּפְּשׂ אֶת אַרְבַּע צִיצִיּוֹתָיו וְאָמַר, מַה נָּאָה עוֹלָם זֶה שְׂאָנוּ עוֹזְבִים אוֹתוֹ, כִּי בְכַמָּה פְּרוּטוֹת נִתֵּן כָּאֵן לְזָכוֹת לְמִצְוֹת ה' בְּרַה מְאִירַת עֵינַיִם (תְּהִלִּים יט, ט), יִקְרָה וְיִחְבִּיבָהּ כְּזוֹ... כִּי בְּעוֹלָם הַבָּא אֵי אֶפְשָׁר לְקַיֵּם שֵׁם מִצְוֹת, "אִם יִתֵּן אִישׁ אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ בְּאַהֲבָה בּוֹז יְבוֹזוּ לוֹ" (שִׁיר הַשִּׁירִים ח, ז).

אֵשׁ תְּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמְּזֻבָּח לֹא תִכְבֶּה

רַבְּנוֹ הַקְּדוֹשׁ הַחוּזָה מְלוֹבְלִין זי"ע, פָּרַשׂ אֶת מֵאֵמֶר רַבּוֹתֵינוּ ו"ל (סְנֵהוֹרִין צב ע"א): 'כָּל בֵּית שְׂאִין נִשְׁמָעִים בּוֹ דְּבָרֵי תוֹרָה בְּלִילָה אֵשׁ אוֹכְלָתוֹ'. הַבֵּית - הוּא הָאָדָם עֲצָמוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים עח, ט): "אֵהָל שִׁפְן בְּאָדָם". אִם לֹא נִשְׁמָעִים בּוֹ דְּבָרֵי תוֹרָה, בְּפִרְט בְּלִילָה - אֵשׁ אוֹכְלָתוֹ. כִּי אִם אֵין הָאָדָם שְׁקוֹעַ בַּתוֹרָה, אֲזוּ וְדָאֵי "בּוֹ תִרְמַשׁ כָּל חֵיתוֹ יַעֲר" (תְּהִלִּים קד, ט), וְכִשְׁמַתְחִילוֹת לִבְעַר בּוֹ כָּל הַתַּאֲוֹת, נִתֵּן לְסַלֵּק רַק עַל יְדֵי לְמוּד תוֹרָה בְּהַתְּלַהֲבוֹת, לְקַיֵּם (וַיִּקְרָא ו, ו): "אֵשׁ תְּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמְּזֻבָּח לֹא תִכְבֶּה", וְיִדוּעַ שֶׁסִּגְלַת אֲמִירַת פְּסוּקֵי זֶה לְבַטֵּל מִחֲשָׁבוֹת זְרוֹת וְהַרְהוּרִים רְעִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב הַשְּׁל"ה הַקְּדוֹשׁ בְּשַׁעַר הָאוֹתִיּוֹת (עֲרֵף ל"ב טו"ב אוֹת ח) "זוֹ לְשׁוֹנוֹ: 'וּמִצְאָתִי כֶּתֵב יָדְךָ שֶׁל הָאֱלֹהִים מוֹרְנוֹ הַרְבַּ מִשֶּׁה קוֹרְדוֹרָא ו"ל (סְדוֹר תְּפִלָּה לְמִשֶּׁה שַׁעַר ב' סִימָן ד'), שֶׁכְּתוּב וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: 'לְמַדְּנוּ זִקֵּן אֶחָד, לְבַטֵּל הַמַּחֲשָׁבָה יֹאמֵר פְּסוּקֵי זֶה הַרְבֵּה פְּעָמִים, 'אֵשׁ תְּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמְּזֻבָּח לֹא תִכְבֶּה' (וַיִּקְרָא ו, ו). וְכַעֲיִנִי פְּשׁוּט, שְׁזֶה הַזִּקֵּן הִיָּה אֵלֵיהוּ הַנְּבִיא, וְלִרְבַּ עֲנוּתָנוֹתוֹ שֶׁל הַרְבֵּ, לֹא רָצָה לְגַלוֹת. עַל כֵּן יְהִי נִזְהָר בְּזֶה בְּמִי שֶׁנִּפְלַ בְּלָבוֹ מִחֲשַׁבְתָּ אֲוֹן

לוֹמַר לֹא!! רַק הַיּוֹם, וּבִיּוֹם הַזֶּה וְיִקְרָא - לִיקַר אֶת הַזְּמַן שֶׁל הַיּוֹם.

מִשְׁלוֹ הַנִּמְלָא שֶׁל הַגֵּר"ח מִבְּרִיסק

מִשְׁלֵי נִפְלָא אָמַר הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ רַבֵּי חַיִּים מִבְּרִיסק זי"ע עַל דְּבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ הַנ"ל - 'אֵין דְּבָרֵי תוֹרָה מִתְקַיְמִין אֲלָא בְּמִי שֶׁמִּמִּית עֲצָמוֹ עֲלֵיהֶ'. נִתְּאָר לָנוּ, שֶׁמִּשְׁמִים הוֹדִיעוּ שֶׁבְּשַׁעַה מְסִימַת בְּיוֹם מְסִים, יֵשׁ רְשׁוֹת לְכָל הַמַּתִּים הַקְּבוּרִים בְּבֵית עֲלְמִין מְסִים, לְקוּם וְלִצְאָת מִקְבְּרֵיהֶם לְשַׁעַה אַחַת, וְלַעֲשׂוֹת כְּכֹל הָעוֹלָה עַל רוּחָם לְזִמְן קָצוּב, שְׁלֹאֲחֲרֵיו, חֲזִיבִים לְחִזוֹר וְהַקְּבִירִים נִסְגְּרִים עֲלֵיהֶם, וְכַמוֹכֵן שֶׁשׁוֹכְנֵי עֲפָר אֱלוֹ, כְּבָר עָבְרוּ דִין שָׁמַיִם וְיוֹדְעִים הֵיטֵב מִשְׁמַעוֹת מֵאֲמָרָם ו"ל (אָבוֹת ד, יז): 'יָפָה שְׁעָה אַחַת בְּתִשְׁבָּה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, מִכָּל חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא'. הִבָּה וְנִחְשַׁב עוֹד, שֶׁבְּנֵי הַמִּשְׁפָּחוֹת שֶׁמְעוּ עַל כֵּף, וּבְיָדָאֵי מְהִירוֹ לְפָגַשׁ בְּקְרוֹבֵיהֶם, זֶה מְבִיא אֶת אֲלִבּוּמֵי הַתְּמוּנּוֹת, וְזֶה הַכֵּין לוֹ סְפוּרִים מִכָּל הַצָּאֲצָאִים שֶׁנּוֹלְדוּ בִּינְתָיִם וְכוּ'. וְכָל אֶחָד אוֹמֵר: 'אֲנִי חֲזִיב לְנַצֵּל אֶת שְׁעַת הַפְּגִישָׁה הַזֹּאת'...

אֲבָל בְּאַמַּת, הַקְּבוּרִים שֵׁם, שִׁיּוּדְעִים אֶת הָאֲמַת, תִּכְרַף כְּשֶׁנִּפְתְּחוּ הַקְּבִירִים מִיָּד לֹא אָבוּ שְׁמַע לְאִישׁ, וּפְרָצוּ אֶת חוֹמַת הָאָדָם שֶׁהִקְפִּיפָה אֶת בֵּית הָעֲלְמִין, וְרָצוּ מִיָּד לְבֵית הַמְּדַרְשׁ וּמַה שֶׁמְצָאוּ - חֲטָפוּ, זֶה חֲטָף סֵפֶר תְּהִלִּים וְזֶה תִּפְּסוּ אִיזוֹ מְסַכֵּת, זֶה פִּתַּח חֲמֵשׁ, כָּל אֶחָד מֵהֶם אָחִז, בְּאִיזָה דְּבָר שֶׁבְּקִדְשָׁה... הַעֲקָר לְבָלַע וְלִבְלָע... כְּדִי שֶׁתְּהַיְיֵנָה לָהֶם עוֹד זְכוּיֹת נְצִיחוֹת וְשִׁיזְכוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְבַחֲנֵינָה נְהַיְיֵנִים מִזִּיו הַשְּׁכִינָה. וְלִכְאוּרָה פְּשׁוּט לְכָל אֶחָד, שְׁזֶה וְדָאֵי מַה שֶׁהָיוּ עוֹשִׂים בְּשַׁעַה הַזֹּאת, שֶׁקְמוּ לְתַחֲיָה...

וְכֵן מְסַבֵּיר הַגֵּר"ח מִבְּרִיסק זי"ע: "זֹאת הַתוֹרָה אָדָם כִּי יָמוֹת בְּאֵהָל" - 'אֵין דְּבָרֵי תוֹרָה מִתְקַיְמִין אֲלָא בְּמִי שֶׁמִּמִּית עֲצָמוֹ עֲלֵיהֶם', כְּלוֹמַר, שֶׁיִּחְשַׁב בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא מֵת וְאַחַר כֵּן נִתְּנָה לוֹ אֶפְשָׁרוֹת לְקוּם לְחַיּוֹת,

פְּרִשֵׁת כִּי תִשָּׂא

מוכר שנה אחת מחייו או אפילו יום אחד ואפילו שעה אחת, אם יתנו לו כל כסף וזהב בזה ובזה להם, ואיך הוא נותן חייו בחנם ומוציאם לבטלה, וכלה בעשן ימיו או בשחוק וקלות ראש או בדברים אסורים חטאות ופשעים באפן שטוב מותו מחייו, היש סכלות גדול מזה? מי האיש ה'חפץ חיים' יחוס על כל רגע מחייו מלהוציאו לבטלה יותר מאשר יחוס על כסף וזהב רב, ולעולם יהא בלי הפסק - רק עסוק בעבודת בוראו במעשה או בדבור או במחשבה.

בכל רגע האדם נפטר...

כתוב (תהלים צ, יב): "למנות ימינו בן הודע, ונבא לבב חכמה"; ופרש באפן עזרא, פרוש נפלא מאד, וזו לשונו: 'למנות - בדרך "הודיעני ה' קציי" (תהלים לט, ה) - תן לנו לב לדעת למנות ימינו. והטעם, שנדע שמספרם מעט יהיה, ונביא בקרבנו או בנו לבב חכמה'. עד כאן. אדם חושב, הנה ההוא נפטר מהעולם, בן כמה היה במותו? בן שבעים, בן שבעים וארבע, בן שבעים ויש, בן שמונים, אה! הוא היה אדם מבוגר... זו חשיבה מטעית! פי המסתפל על חגיגת יום הולדת המפארת שהוא עושה בתאריך מסים, האמת היא שהאדם חי בספירה לאחור, אם למשל נקצבו לו שבעים שנות חיים, כשהוא היה בגיל שנה - הוא היה בעצם בגיל ששים ותשע, וכשהוא עושה יום הולדת בגיל שנתים הוא בגיל ששים ושמונה, וכשהוא עושה יום הולדת בגיל שלש אז עכשו הוא בגיל ששים ושבע, וכן על זה הדרך, עד שהוא מגיע לגיל ארבעים, מה נשאר לו... פאילו נותרו לו שלשים שנה, וכן על זה הדרך, אדם צריך לחשב על זה, ולראות בעיני שכלו את הספירה לאחור.

דבר מבהיל על כל רעיון מובא בספר הקדוש 'ערכי נחל' (פרשת ויקהל), וזו לשון קדשו: 'ולו חכמו ישכילו זאת, כי אין האדם נפטר ברגע אחד בעת פטירתו, אלא בכל

או מחשבת הכל, שיאמר הפסוק הנזכר לעיל הרבה פעמים. ונראה בעיני, שיאמר גם בן הפסוק (תהלים קיט, קיג) "סעפים שנאתי ותורתך אהבתי", ויאמר אותו בהתעוררות גדול, ויהיה גבור פארי. עד כאן לשונו.

ומובא בגמרא (סוטה מט ע"א) שני תלמידי חכמים המהלכין בדרך ואין ביניהן דברי תורה ראוין לשרף באש, אם אין דברי תורה יש אש של התאוות, שהוא אש של היצר הרע. וצריך לשנן זאת תמיד.

מובא בגמרא (ברכות מ' ע"א): "אם שמוע בישן תשמע בקדש", אם אדם מנצל את כל הזמן שנותנים לו, אז מלמעלה משפיעים לו עוד. כעין שבאר בזה בעל לקט ישר תלמיד תרומת הדשן, כשאדם נותן הרבה צדקות, ממילא הקדוש ברוך הוא משפיע לו עוד, לפי שרואים שהוא משתמש בכספים שלו לפזר לצדקה, וכך בתורה נותנים לו עוד שעות לעסוק בהם בתורה, לפי שרואים שהוא מנצל אותן, נתן לו עוד שעות וחלקים של תורה, וזהו אמרם ו"ל (ביצה טו ע"ב): 'הרוצה שיתקיימו נכסיו ישע בהם אדר', שהוא חזיק גדול בעסק התורה.

מעלת נצול הזמן לתורה

כתב בספר הקדוש 'פלא יועץ' (ערוך הליכה): הזמן יקר הערך, וכל רגע שיפסיד הוא פסידא גדולה דלא הדרא [הפסד גדול שלא חוזר], וכבר כתבו חכמי המוסר, שנה דומה למי שאומרים לו, קח לך אוצר גדול של זהובים, ומנה אותם וכל מה שתמנה יהיה שלך, שלא ינום ולא יישן, לא ייעף ולא ייגע, להיות מונה והולך בכל כחו, על אחת כמה וכמה להרויח חיי העולם הבא ולעשות נחת רוח ליוצרו, ועל זה נאמר (משלי ב, ד): "אם תבקשנה ככסף וכמטמנים תחפשנה אז תבין יראת ה'".

וכתב עוד (ערוך חיים): 'כבר כתבו בעלי המוסר השכל, שאם יאמרו לאדם, בכמה אתה

פְּרִשֵׁת כִּי תִשָּׂא

עֲבֹדוֹת מַגְדוּלֵי יִשְׂרָאֵל עַל נִצּוֹל הַזְּמַן
מִסְפָּרִים עַל הַגָּאוֹן רַבִּי יַעֲקֹב עֲמֵדִין זי"ע
שֶׁהַעֲמִיד שְׁמֵשׁ קְבוּעַ שְׁבָכָל רַבַּע שָׁעָה יִצְעַק
לוֹ: "הִנֵּה עֲכָשׁוּ הַשָּׁעָה אַחַת, עֲכָשׁוּ אַחַת
וְרַבַּע, עֲכָשׁוּ אַחַת וְחֲצִי, עֲכָשׁוּ רַבַּע לְשָׁתַיִם,
עֲכָשׁוּ שְׁתַּיִם". כִּכָּה הָיָה צוֹעֵק לוֹ. אֲנָשִׁים הָיוּ
תַּמָּהִים עַל כֵּן, אָמַר לָהֶם: "אֲנִי רוֹצֵה שְׁיִזְכְּרוּ
לִי שְׁהַזְמַן רָץ, אִם אֵינִי מִתְעוֹרֵר מֵעֲצָמֵי לִבִּי,
שְׁהַזְמַן רָץ וְחוֹלֵף מֵהֵר - רְצוּנִי שְׁיִזְכְּרוּנִי".
כֵּן קָיָם בְּנַפְשׁוֹ הַפְּסוּק (מִשְׁלֵי ה, יג): "הַחֲזוּק
בַּמּוֹסֵר אֶל תִּרְף", "מוֹסֵר ה' בְּנִי אֶל תַּמָּאֵס
וְאֶל תִּקֵּץ בְּתוֹכְחָתוֹ" (שִׁם ג, יא). וְכֵן הָיָה מְנַהֵג
הַצַּדִּיקִים - מְרַגְּלָא בַּפְּמִיָּהוּ דְרַבְּנָן, לְעוֹרֵר אֶת
עֲצָמָם בְּדַבְּרֵי מוֹסֵר נוֹקְבִים, כְּדֵי לְחַיּוֹת
בְּאַמְתוֹת כָּל דָּבָר, וְלֹא לְטַעוֹת בְּהַבְּלֵי הַיָּצָר
הָרַע הַמְּטַעֵה וְרוֹדֵף אוֹתָנוּ שֶׁלֹּא נִנְצָל אֶת
הַנְּגָעִים שֵׁישׁ לָנוּ.

* * *

בַּסֵּפֶר הַנִּפְלֵא 'רֵאשׁ גּוֹלַת אַרְיָאֵל' - תּוֹלְדוֹת
חַיֵּי הָאֲדָמוֹר, הָרַב הַקְּדוֹשׁ, רַבִּי אַבְרָהָם
מְרַדְכֵי, בַּעַל הָאֲמָרֵי אֲמַת מַגּוּר זי"ע, מִסְפָּר
רְבוּת עַל גְּדוּלוֹתוֹ הַמְּדַהֵמָה בְּעֵנֵן נִצּוֹל הַזְּמַן;
זוֹ לְשׁוֹנוֹ (ח"א עַמּוּד רעו): 'קָשָׁה הָיָה לְאִישׁ
מִן הַצַּד לְקַלֵּט אֶת קֶצֶב הַסְּדָרִים וְהַשְּׁעוּרִים
שָׁלוּ. נִכְדָּיו שָׁעֲקָבוּ בְּעֲרֵנוֹת אַחֲרֵי תְּנוּעוֹתָיו,
הַעִידוּ, שֵׁישׁ לוֹ בְּמִשְׁךְ הַיּוֹם לֹא פָּחוֹת מִשְׁבַּעִים
שְׁעוּרִים בְּקַבֵּיעוֹת. וַיֵּשׁ מֵהֶם שְׁעוּרִים הַנִּמְשָׁכִים
רַק רַגְעִים סְפוּרִים, אֲבָל בְּקַבֵּיעוֹת וּלְפִי סֵדֵר
וְתַכְנִית, וּבְדִיוֹק נִמְרָץ'.

וְעוֹד מִסְפָּר שֵׁם (עַמּוּד רסב): 'מְרַגְּלָא בַּפְּמָה:
מֵה טַעַם נִהְיָה לְתַת שְׁעוֹן זָהָב לְחַתָּן? כְּדֵי
לְרַמֵּז לוֹ, שֶׁכָּל דָּקָה וְרַגַּע שָׁוָה יוֹתֵר מִזְּהָב...
כִּי מְחוּגֵי הַשְּׁעוֹן וְתְּנוּעוֹתֵיהֶם מְסַמְּלִים אֶת
הַזְּמַן עֲצָמוֹ, בְּעוֹד הַשְּׁעוֹן כְּלוֹ מִצְטִיר כְּעֵין
מִסְגֶּרֶת וְכִסּוּי וְשִׁמְרָה לְזְמַן - וְהָרִי כֵּן דָּרְכוֹ
שֶׁל עוֹלָם, שֶׁכָּל תְּכַשִּׁיט וְחִפְּץ יִקָּר עוֹשִׂים לוֹ
מְגוֹן וְכִסּוּי שֶׁהוּא זוֹל הַרְבֵּה מְשׁוּוֵי הַחִפְּץ
גּוֹפּוֹ (שִׁם בְּהַעֲרָה מִפִּי בְּנוֹ הָאֲדָמוֹר רַבִּי פִּנְחָס מְנַחֵם
זי"ע שְׁשִׁמַע מִמְּנוֹ). לְאַבְרָהָ אַחַד סְמוּךְ לְנִשְׂוֵאָיו,

רַגַּע מִימֵי חַיָּיו הוּא עֵת פְּטִירָתוֹ כִּי בְּכָל
מַעֲשֵׂה וְדַבּוּר וּמְחֻשְׁבָּה, הוּא פְּטִירַת אֲבָר אַחַד
וְחֵלֶק מִנְשִׁמְתוֹ כְּאֲשֶׁר אֲמַרְנוּ, רַק בַּעַת פְּטִירָתוֹ
הַכְּלָלִית. כְּתֹב בְּאוֹר הַחַיִּים שְׁנִקְבְּצִים כָּל חֵלְקֵי
נִשְׁמָתוֹ שֶׁהִלְכוּ מֵאִתּוֹ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וּבָאִים
וּמִתְאַסְּפִים כָּלֵם גַּם יַחַד, וַיִּצְאוּ כְּאַחַד. וְהוּא
בְּסוּד (תְּהֵלִים קד, כט): "תִּסְרֵף רוּחָם יִגְנוּעוּן" וְכוּ',
וְעַל כָּל פְּנִים הָאָדָם נִפְטָר בְּכָל דַּבּוּר וּמְחֻשְׁבָּה
וּמַעֲשֵׂה. כִּי הַחֵלֶק וְהָאֲבָר הַהוּא יוֹצֵא מִיָּד.
וְכֵאֲשֶׁר יֵצֵא לַפְּעַל הַחֵלֶק הַהוּא כֵּן יָקוּם לֹא
יִשְׁתַּנֵּה, וְלָכֵן כְּמוֹ שֶׁהָאָדָם מִשְׁתַּקֵּק שִׁיְהִיָּה
מִיִּתְתּוֹ בְּתִשׁוּבָה, כֵּן יִחְפֹּץ שִׁיְהִי כָּל דַּבּוּרָיו
וּמְחֻשְׁבָּתוֹ וּמַעֲשָׂיו, כָּל יָמָיו בְּתִשׁוּבָה וְטְהָרָה,
וְהֵינּוּ שְׂאֵמֶר (תְּהֵלִים פט, מט): "מִי גָבַר יִחְיֶה
וְלֹא יִרְאֶה מוֹת", רוֹצֵה לוֹמַר, שְׂאֵינִי מִבֵּין,
שֶׁכָּל יָמֵי חַיָּיו הוּא מֵת, אֲזִי אוֹתוֹ הָאִישׁ לֹא
יִמְלֹט נַפְשׁוֹ מִיָּד שְׂאוֹל, אֲלֵא צָרִיף הָאָדָם
שֶׁלֹּא יִשְׁפַח אֶף רַגַּע מִכָּל מַה שֶׁכָּתְּבוּ, וּבְנֵה
וּדְאִי יִשְׁמַר מֵרַע, וּבְחֻשָּׁק זֶה יִתְפַּלֵּל גַּם יִלְמַד,
כִּיְרַעוּ שֶׁהַדַּבּוּרִים אֵלָיו וּמְחֻשְׁבוֹתָיו וְשִׁכְלוֹ הוּא
שׁוֹלֵחַ חֵלְקֵי וְאֲבָרֵי נִשְׁמָתוֹ אֶל ה', וְהָרִי חֵלְקִים
אֵלָיו נִפְטָרִים מִן הָעוֹלָם. וְהַמְשָׁפִיל הַנִּלְכָּב
יַעֲמִיק בְּכָל אֵלֶּה וְטוֹב לוֹ. עַד כָּאֵן לְשׁוֹן
קִדְשׁוֹ הַנּוֹרָאָה, שֶׁהַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים הָיוּ חַיִּים
אוֹתָהּ, זֶה נוֹרָא לְמַתְּבוֹנָן, כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכָּל
רַגַּע שְׁעֵבֵר - לֹא יִהְיֶה עוֹד.

מוֹכָא בַּסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא 'מַגִּיד מִיִּשְׁרָיִם'
[שֶׁהוּא דַּבְּרֵי מִלְּאָךְ - מַגִּיד מִן הַשָּׁמַיִם,
שְׁנַתְּגַלָּה לְמַרְן הַבֵּית יוֹסֵף זי"ע וְהָיָה מִזְּהִירוֹ],
וְזוֹ לְשׁוֹן קִדְשׁוֹ (עַל יִשְׁעִיָּה מ) בְּתַרְגוּם לְלִשׁוֹן
הַקְּדוֹשׁ: 'לְהַזְהֵר מִלְּהַתְּעַנֵּג בְּמַשְׁהוֹ שֶׁל הָעוֹלָם
הַזֶּה, וּמִלְּהַרְבוֹת בְּדַבּוּרִים לְלֹא צָרָךְ, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר עַל רַב שֶׁלֹּא שָׁח שִׁיחָה בְּטִלְהָ כָּל
יָמָיו, כֵּן צָרִיף לְהִיּוֹת כָּל אָדָם, וְעַל זֶה נֶאֱמַר
(קִהְלֵת י, יא): "וְאֵינִי יִתְרוֹן לְבַעַל הַלְּשׁוֹן", שֶׁהוּא
מִפְּסִיד זְמַנּוֹ וְנַפְשׁוֹ בְּדַבּוּר הַזֶּה שֶׁל חֲנָם, וְלֹא
מַעֲלָה כְּלוּם, לָכֵן הַזְּהֵר מִמֶּנּוּ הַרְבֵּה, וְכֵן הַזְּהֵר
מִלְּהֵנוֹת וּמִלְּהַתְּעַנֵּג בְּשׁוּם תְּפִנוּק שֶׁבְּעוֹלָם,
וְתַדְּבֵק בִּירְאָתִי וּבְתוֹרָתִי וּבְמִשְׁנֵיּוֹתַי וְלֹא יִזּוּזוּ
מִפִּיךָ וּלְבָבְךָ אֶפְלוּ רַגַּע'.

פְּרִשֵׁת כִּי תִשָּׂא

מִסְפָּרִים עַל הַגָּאוֹן הַסְטִיפְלֵר רַבְּנוּ יַעֲקֹב
יִשְׂרָאֵל קִנְיֵבְסְקִי זי"ע בְּעַל הַקְּהָלוֹת יַעֲקֹב,
שֶׁבְּהִיּוֹתוֹ אֲבָרָךְ שְׁמַעוּהוּ מִשְׁנֵן לְעֲצָמוֹ בְּקוֹל
נְעִים וְעַמֵּק מְאֹד בְּזַמְרָה שֶׁל נִגּוֹן הַגְּמָרָא
הַמְעוֹרָר (עֲרוּבִין נד ע"א): "אָמַר לֵה שְׁמוּאֵל
לְרַב יְהוּדָה, שִׁינָא, חֲטוּף אָכּוּל, חֲטוּף אִישְׁתִּי,
דְּעִלְמָא דְּאִזְלִינָן מִינֵיהּ - לְבִי הִלּוּלָא דְּמִי"
[אָמַר לוֹ שְׁמוּאֵל לְרַב יְהוּדָה: מִשְׁנֵן (כֹּף הִיָּה
מְכַנְּהוּ תְּמִיד עַל שֵׁם שֶׁהִיָּה מִשְׁנֵן וְחֲרִיף) חֲטוּף וְאָכּוּל,
חֲטוּף וּשְׁתָּה, כִּי הַעוֹלָם שְׁאֵנוּ הוֹלְכִים מִמֶּנּוּ
(הֵינּוּ זֶה הַעוֹלָם) דּוֹמָה לְבֵית חֲתָנוּת]. וְכֹף הִיָּה
מִתְּנַהֵג כָּל יְמֵי חַיָּיו הַקְּדוּשִׁים - בְּהִבְטַעַם עַמֵּק
עַל הַזְּמַן הַקָּצֵר שֶׁל הַחַיִּים שֶׁצָּרִיךְ לְחַטֵּף כָּל
כֹּמֶה שֶׁאֲפָשֶׁר (עֵינֵן בְּסִפּוּר דְּרַבָּה שֶׁל תּוֹרָה עֲמוּד טז).

כְּשֶׁהִיָּה בַּצְעִירוּתוֹ בְּעִיר בִּיאֵלִיסְטוֹק, הָיָה
תְּנַאֵי הַחַיִּים קְשִׁים, אֲמָנָם לֹא תְּמִיד שָׂרָר רַעֲב
בִּישִׁיבָה, אָכֵל הָאָכֵל נִתֵּן בְּמִדָּה וּבְמִשְׁקָל.
בְּיָמָיו שֶׁכָּאֵלֶּה פְּנֵה גַם הַסְטִיפְלֵר לְקַבֵּל אֶת
מְנָתוֹ, אֵף כְּשֶׁרָאָה שֶׁתּוֹר אֲרָף מִשְׁתַּדֵּךְ בְּמִקּוֹם
הַחֲלָקָה, חָזַר עַל עֲקוּבוֹתָיו וְשָׁב לְלַמּוּדָיו!

כָּל כֹּף הִיָּה חָרָד עַל זְמָנוֹ שֶׁלֹּא יִלָּךְ לְבִטְלָה,
עַד שֶׁכָּאֲשֶׁר הִגִּישׁוּ מְרַק רוֹתַח, נִהַג לְשַׁפֵּף
לְתוֹכוֹ מֵיִם קְרִים, כְּדִי לְצַנְנוֹ, וּלְגַמְאוֹ בְּמִהִירוּת.
בְּאֲמָרוֹ - חָבֵל עַל כָּל רְגַע!

[הֵלֵא כֹף מְפָרֵשׁ בְּתוֹסְפוֹת (בְּרִכּוֹת לו ע"ב
בְּדִבּוּר הַמִּתְחִיל 'אָמַר רַבָּא'): 'הִיָּה רַגִּיל רַבְּנוּ דְּוֹד
מִמִּי"ץ לְלַבֵּן פְּרוּרִין בְּמֵיִם בְּלִילָה, כְּדִי לְאָכֵלָן
בְּשַׁחַר, בְּלֹא בְּרִכַּת הַמוּצִיא וּבְלֹא בְּרִכַּת הַמְּזוּן,
שֶׁלֹּא לְאַחַר, כְּדִי שִׁיתְחַזֵּק רֹאשׁוֹ וְיִוָּכַל לְהַגִּיד
הַחֲלָקָה. כֹּף הָיָה רַבּוֹתֵינוּ הָרֵאשׁוֹנִים מְנַצְּלִים
אֶת זְמָנָם].

בְּשַׁעֲהַ שֶׁהַסְטִיפְלֵר זי"ע בָּא לְבֵית הַגָּאוֹן
רַבִּי מְנַחֵם זְעַמְבָּא זי"ע לְבַקֵּשׁ הַסְכָּמָה לְסִפְרוֹ
הָרֵאשׁוֹן, וְנִצְּלֵךְ לְהַמְתִּין בְּתוֹר, אֲזַי בְּאוֹתוֹ
זְמַן הַסְפִּיק לְחָזֵר עַל עֲשָׂרִים וּשְׁנַיִם דְּפִים
בְּמִסְכַּת פְּתוּבוֹת. וְזֶה דְּבַר מְבָהִיל, אִיךָ הִיָּה
חַי אֶת הַזְּמַן (דְּרַבָּה שֶׁל תּוֹרָה ח"א עֲמוּד נ"ו).

שֶׁשָּׂאֵל בְּאִיזָה סִפֵּר מוֹסֵר יְקַבֵּעַ לְמוֹדוֹ, הִרְאָה
לוֹ עַל שְׁעוֹנוֹ: "זֶה הַגְּדוֹל בְּסִפְרֵי מוֹסֵר כָּל־...
כָּל רְגַע שֶׁהוֹלֵךְ לְאַבּוּד, אֵינּוּ חוֹזֵר לְעוֹלָם".

וְעוֹד שֵׁם (עֲמוּדִים רסט - ער): 'סִפֵּר חֲסִיד,
פַּעַם נִתְּלוּיִתִי אֵלָיו לְנִסְיָה, וְהִנֵּה נִעְצָרָה
הַרְכַּבַּת בְּאֲמָצַע הַדֶּרֶךְ לְשַׁעֲהַ קָלָה, עַקֵּב קְלָקוּל
בְּמִנּוּעִים; הִשְׁתַּהֲיֵנוּ כְּחֵמֶשׁ עֲשָׂרָה דְּקוֹת -
בְּפֶרֶק-זְמַן חֲפוּז זֶה הַסְפִּיק רַבְּנוּ הָאֲמָרִי אֲמַת
זַצ"ל לְחַלֵּץ מִנְעֻלָּיו וּלְהַרְדֵּם קִמְעָא, לְהַחֲלִיף
כַּח, אַחַר כֹּף בְּהַקִּיצוֹ נִטַּל יָדָיו וְעֵינָיו בְּסִפְרוֹ,
לְאַחַר מִכֵּן בִּרְךָ וְאָכֵל כְּדִי צָרְכוֹ, וְהִיָּה מְרַגֵּשׁ
אִיךָ כָּל רְגַע סְפוּר וּמְדוּד בְּצוּרָה נִפְלְאָה'.

הִיָּה זֶה מַחְזֵה מְלַבֵּב שֶׁחָזַר וּנְשָׁנָה הַרְבֵּה
פַּעַמִּים, כְּשֶׁרַבְּנוּ זַצ"ל עָמַד אֲכֵן לְצִאת לְדַרְכּוֹ
לְנִסְיָה חַיּוּנִית קְרוּבָה אוֹ רְחוּקָה, וּכְבָר תָּמּוּ
וּנְשָׁלְמוּ כָּל הַהֲכָנוּת, הַמוֹנִים מִסְכִּיב צוּבְאִים
עַל הַפֶּתַח, רַק חֵמֶשׁ דְּקוֹת נוֹתְרוּ לְמוֹעֵד
הִיָּצִיאָה מִן הַבַּיִת אֶל הַרְכַּבַּת, וְהוּא מִתְּיָשֵׁב
לְיַד הַגְּמָרָא - וְאֵינּוּ מִסְתַּפֵּק בְּעֵצָם הַדְּבָר אֲלֵא
מִסְבִּיר לְמַלְוֵיו בְּפֶה מְלֹא: "הִרִי אֲפָשֶׁר לְלַמֵּד!
וּפּוֹתַח לְלַמֵּד בְּקוֹל וּבִנְעִימָה וּבִישׁוּב הַדַּעַת,
לְמוּד כְּאֵלוֹ הוּא קְבוּעַ וְלֹא מְקוּפָּיָא (שְׂאִינּוּ
קְבוּעַ), כְּאֵלוֹ עוֹד יֵשׁ לְפָנָיו שַׁעֲהַ שְׁלֵמָה לְלַמֵּד.
וְהִנֵּה חוֹלְפַת דְּקָה, שְׁתִּים, הַרְבֵּי קָם מִמְּקוֹמוֹ
וְיּוֹצֵא לְדֶרֶךְ בְּרַגְעַת הַמִּתְאַיִם..."

* * *

מִסְפֵּר שֶׁהַגָּאוֹן הַגְּדוֹל רַבִּי יַעֲקֹב קִמְיֵנְצְקִי
זַצ"ל, הִעֲנִיק לְבָנוּ רַבִּי בְּנִימִין מִתְּנָה לְבַר
מְצוּהָ, וְעִטְפָה בְּכֹמֶה עֲטִיפוֹת, וּכְשֶׁפֶתַח עֲטִיפָה
אַחַר עֲטִיפָה גָּלָה שֶׁהַמִּתְנָה הִיא 'שְׁעוֹן'. וְאֵז
פְּנֵה אֵלָיו אֲבִיו רַבִּי יַעֲקֹב וְאָמַר: דַּע בְּנִי, כִּי
רַבִּי יִשְׂרָאֵל סִלְנֵטֵר הִיָּה רַגִּיל לומר 'זְמַן זֶה
חַיִּים', אִם מְאֻבְדִים מְעַט זְמַן - הוֹלֵךְ חֲלֵק
מִהַחַיִּים. וְהַתְּבַטָּא רַבִּי בְּנִימִין, שֶׁדְּבָרֵי הַמוֹסֵר
שְׁאָמַר לוֹ הָאָבָא הַגְּדוֹל בְּשַׁעֲהַ שְׁנָתָן לוֹ אֶת
מִתְּנַת הַבַּר מְצוּהָ - מְהַדְּהִים בּוֹ תְּמִיד וְלֹא
יִשְׁכַּחֵם לְעוֹלָם.

* * *

פְּרִשֵׁת כִּי תִשָּׂא

הַחֲזוֹן אִישׁ: "שָׁב, בְּרִצּוֹנִי לְסֵפֶר לְךָ מִשְׁהוֹ":

"הַגָּאוֹן רַבִּי חַיִּים מוֹאֲלוּז'יִן וְצ"ל תִּלְמִידוֹ שֶׁל הַגָּר"א מוֹיִלְנָא זי"ע, יָסַד אֶת הַיְשִׁיבָה הַגְּדוֹלָה בְּוֹאֲלוּז'יִן. אַחֲרָיו כָּהֵן כָּרַאשׁ יְשִׁיבָה, בְּנוֹ רַבִּי אֵיִצְלָה, כָּאֲשֶׁר הִגִּיעָה בְּתוֹ שֶׁל רַבִּי אֵיִצְלָה לְפָרְקָה, לְקַח לָהּ לְחֶתֶן אֶת הַנְּצִי"ב, אֲשֶׁר לֹא הִצְטִיחַ בְּמִיחָד בְּכִשְׁרוֹנוֹתָיו וּבְלִמְדָנוֹתָיו. וּמֵאַחַר שֶׁחֶתֶן זֶה נִוְעַד לְהִיּוֹת מִמְשִׁיף דְּרָכּוֹ בִּישִׁיבָה כְּפִי הַנְּרָאָה, הָיוּ טְעֻנוֹת כְּפִי קְרוֹבֵי הַמְשַׁפָּחָה עַל שֶׁחֶתֶן שֶׁנִּבְחַר אִינוֹ מֵתֵאִים לִיעוּדוֹ הַגְּדוֹל.

רַבִּי אֵיִצְלָה שָׁמַע אֶת הַטְעֻנוֹת, אָף לֹא הִגִּיב עֲלֵיהֶן, אֲלָא צָפָה לְשַׁעַת הַכֹּשֶׁר. שְׁעָה זֹאת הִגִּיעָה בְּמוֹצָאֵי יוֹם הַכַּפּוּרִים. לְאַחַר תְּפִלַּת עֲרֻבִית, כָּל הַקָּהָל עָבַר עַל פְּנֵי רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, רַבִּי אֵיִצְלָה, כְּדִי לְבָרֵךְ וּלְהַתְּבָרֵךְ בְּשֵׁנָה טוֹבָה. מִשֶּׁהִגִּיעוּ אוֹתָם קְרוֹבֵי מְשַׁפָּחָה, בְּקִשָּׁם רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה לְהַמְתִּין לוֹ, הוֹאִיל וּבְרִצּוֹנוֹ לֹמַר לָהֶם דְּבַר מָה. כָּאֲשֶׁר חָלְפוּ כָּלָם עַל פְּנָיו, נִתְּפְנָה רַבִּי אֵיִצְלָה לְקְרוֹבָיו, וַיִּצָּא אִתָּם מִבֵּית הַמְדָרָשׁ. מִשָּׁם צָעְדוּ לְאַרְךָ הַפְּרוֹזְדוֹר עַד שֶׁהִגִּיעוּ לְחֶדֶר צְדָדִי, רַבִּי אֵיִצְלָה דָּחַף מְעַט אֶת דְּלַת הַחֶדֶר, וּבְהַפְתָּחָה לְרוּחָה רִאֲתָה כָּל הַפְּמִלָּא אֶת הַחֶתֶן הַצָּעִיר רְכוּן עַל גְּמַרְתּוֹ וְשָׁקוּעַ בְּסִגְיָא.

נִגַּשׁ רַבִּי אֵיִצְלָה לְחֶתְנוֹ, וְאָמַר לוֹ: "מִן הַרְאִוִי שֶׁקָּדַם תִּלְךָ לְטַעַם מִשְׁהוֹ אַחֲרֵי הַצּוּם". הַשִּׁיב הַחֶתֶן: "כְּכֹר טְעַמְתִּי". פְּנֵה רַבִּי אֵיִצְלָה אֶל קְרוֹבָיו וְאָמַר לָהֶם: "עַתָּה יוֹדְעִים אַתֶּם מִדּוּעַ בְּחַרְתִּי בּוֹ? - הַקָּהָל כָּלוּ עֹזֵב אָף זֶה עַתָּה אֶת בֵּית הַמְדָרָשׁ, וְאֵלּוֹ הוּא, הַסִּפְיָק בִּינְתִים לְאֶכְל, וּכְכֹר יוֹשֵׁב הוּא וְלוֹמַד!" וּלְיָמִים אֵכָן נִעְשָׂה הַנְּצִי"ב לְרֹאשׁ יְשִׁיבָת וּוֹאֲלוּז'יִן.

כָּאֵן סִיִּם הַחֲזוֹן אִישׁ אֶת סִפּוּרוֹ וּפְנֵה לְ"אוֹרְחוֹ" הַצָּעִיר בְּשֵׁאֲלָה: "רוֹאֵה אֶתָּה מֵה צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת בְּמוֹצָאֵי יוֹם הַכַּפּוּרִים? לֹא לְבוֹא אֶל הַרְבֵּי כְּדִי לְשָׂאֵל אוֹתוֹ מֵה שְׁלוֹמוֹ,

הַגָּאוֹן רַבִּי מְרֻדְכֵי גִיפְטֵר וְצ"ל, רֹאשׁ יְשִׁיבָת טְעֵלוֹ, סִפֵּר בְּהִסְפָּדוֹ עַל הַסְטִיפְלֵר זי"ע: לְפָנָי שָׁנִים כָּאֲשֶׁר נִכְנַסְתִּי אֵלָיו בְּרֹאשׁוֹנָה, הָיִינוּ מְדַבְּרִים בְּעִנְיָנִים שׁוֹנִים. וּמִכִּיּוֹן שֶׁהִשְׁמִיעָה קִשְׁתָּה עָלָיו, הָיִינוּ נוֹהֲגִים לְכַתֵּב לוֹ, וְהוּא הָיָה קוֹרֵא אֶת הַדְּבָרִים וּמְשִׁיב, וְחוֹזֵר חֲלִילָה. בְּשַׁעַת הַכְּתִיבָה הָיָה הַסְטִיפְלֵר מְמַלְמֵל לְלֹא הֶרֶף, וְהַמְלָמוֹל נִשְׁמַע כְּאִלוֹ הוּא נוֹשֵׁם בְּכַבְדוֹת.

כָּאֲשֶׁר יִצְאָנוּ מִחֶדְרוֹ, פְּנֵה אֵלַי הַמְלִיגָה שְׁלִי, וְאָמַר: "כְּנִרְאָה הַסְטִיפְלֵר סוֹבֵל מִקְשִׁי נְשִׁימָה". הַשְּׁבַתִּי לוֹ: אָהָה! הָרִי לֹא שְׁמַעְתָּ כְּהִגֵּן, לֹא הִיָּתָה זֹאת נְשִׁימָה כְּבִדָּה, אֲלָא שְׁהוּא הָרִי לֹא בְטָל אָף רִגַע כְּמִימְרָה מִתְּלִמּוֹד תוֹרָה, וְלָכֵן הָיָה מְמַלְמֵל כָּל הַזְּמַן פְּרָקֵי מְשִׁנּוֹת, וּבִאֲוֵתָה חֲצִי אוֹ רִבְעֵי דְקָה שְׁאֵנִי כְּתַבְתִּי דְבָרֵי, הָיָה חוֹזֵר עַל פְּרָקֵי מְשִׁנּוֹת! (אֲשַׁכְּחֵתִּיה דְּרַבִּי ח"א עֲמוּד קַצֵּד; וּבְדִרְבָּה שֶׁל תוֹרָה ח"א עֲמוּד נִג).

וְאָמַר לְאַחַד שֶׁהָאֲרִיף לְהַתְּלוֹנֵן עַל בְּעִיּוֹתָיו הַשׁוֹנוֹת: - 'אֵל תִּרְבֶּה לְהַתְּעַמֵּק בְּעִנְיָנֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, אִם אֲנִי הָיִיתִי מִתְּעַמֵּק בְּעִנְיָנִים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, הָיִיתִי נִשְׁאָר עִם הָאֲרִיף גְּמוּר, רַק בְּקִצְרָה אֲנִי אֲגִיד לְךָ, שְׁאֵת צָעַר גְּדוּל כְּנִים שֶׁהָיָה לִי אֲפֹשֶׁר לְחַלְקוֹ לְמֵאָה אֲנָשִׁים, אֶתָּה יָכוֹל לְהִיּוֹת רְגוּעַ, אֶתָּה נִמְצָא עִכְשָׁו בְּאוֹצֵר הַמְּלָךְ.

***

תִּלְמִיד חָכָם אֶחָד שֶׁבְּצַעֲרֵירוֹתוֹ זָכָה לְהַמְנוֹת עַל כְּאִי בֵּיתוֹ שֶׁל הַחֲזוֹן אִישׁ וְצ"ל שֶׁחַ אֶת הַעֲבָדָה הַבָּאָה: פְּעַם בְּמוֹצָאֵי יוֹם כַּפּוּר, לְאַחַר שֶׁסָּעַד אֶת לְבוֹ, שָׁם אֶת פְּנָיו לְעֵבֶר בֵּיתוֹ שֶׁל הַגָּאוֹן הַחֲזוֹן אִישׁ, בְּחִשְׁבוֹ שֶׁשָּׁעָה זֹאת הִיא בְּרֹדָאֵי הַזְּדַמְנוֹת נְאוֹתָה לְהַכְנִס אֶל הַחֲזוֹן אִישׁ, אוֹלֵי בְעֵת כְּזֹאת כָּאֲשֶׁר הוּא עֵינֵי מְעַבְדֵת הַיּוֹם, יִזְכֶּה לְלַקֵּט מִשְׁלַחְנוֹ "פְּרוּרִים" שְׁאִינָם מְזַדְמָנִים בְּשִׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה.

כְּשֶׁנִּכְנַס לְבֵיתוֹ וְשָׂאֵל אֶת הַחֲזוֹן אִישׁ לְשְׁלוֹמוֹ, וְכִיצַד עָבַר עָלָיו הַצּוּם? אָמַר לוֹ

פְּרִשְׁת כִּי תִשָּׂא

בְּנִחְרָצוֹת: רַבָּה שֶׁל פִּיּוּלִישְׁקִי! רַחֵם עָלַי, הַיּוֹם כְּמַעַט לֹא לְמִדְתֵי כְּלוּם, וּמִיָּד הִסֵּב פָּנָיו אֶל הַגְּמָרָא וְהִתְחִיל לְלַמֵּד, וּבִזְזָה תַּמָּה הַשִּׁיחָה, וְהָיָה זֶה שְׁעוֹר מוֹסֵר חַי אֵיף שְׂרָבֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל מְנַצֵּל כָּל רַגַע כְּמִימְרֵיהָ לְלַמּוֹד הַתּוֹרָה.

***

הַסְּפוּרִים אֹדוֹת הַגָּאוֹן הַגְּדוֹל רַבֵּי חַיִּים שְׂמוּלָאבִיץ רֹאשׁ יְשִׁיבַת מִיר זצ"ל, בְּעֵנֶיךָ הַתְּמַדְתּוֹ בַּתּוֹרָה מְפַעֲמִים מְמַשׁ.

בְּסִפֵּר 'מַח וְלֵב' - אֲרַחוֹת חַיֵּי הַקְּדוּשִׁים מְסִפֵּר (עֲמוּדִים קטו-ק"ו), כִּי הַתְּמַדְתּוֹ, לֹא הִתְבַּטָּאָה רַק בְּנִצּוּלוֹ שֶׁל כָּל רַגַע פָּנָיו לְלַמּוֹד, אֲצִלוֹ הַתְּפָרֵשׁ אַחֲרָת, הוּא הָיָה מִתְעַסֵּק רַק בַּתּוֹרָה, וְאִם הָיָה צָרִיף לְעִשׂוֹת מִשְׁהוּ הָיָה עָלָיו לְפָנוֹת רַגַע מִהַתּוֹרָה כְּדִי שְׂיֻכַּל לְהִתְעַסֵּק בַּדְּבָרִים אַחֲרִים.

אֲצִלוֹ לֹא הָיָה יוֹם בְּשָׁנָה בּוֹ לֹא הָיָה לוֹמֵד, פּוּרִים, עֲרַב יוֹם כְּפוּר, בְּיוֹם כְּפוּר עֲצֻמוֹ, עֲרַב פֶּסַח, מוֹצָאֵי שְׁמִחַת תּוֹרָה, וְכִיּוֹצֵא בָּהֶם יָמִים הַמְּסֻגָּלִים. בְּיָמֵים שֶׁל עֲרַב פֶּסַח כְּאֲשֶׁר עֲבוּדוֹת הַנְּקִיּוֹן הָיוּ בְּעִצּוּמָן, וְרַחֲמֵי נַעֲוּ מִמְּקוֹם לְמִקּוֹם, הָיָה רַבֵּי חַיִּים עוֹבֵר לְלַמֵּד בְּמִקּוֹם אַחֵר. בִּימֵי חַל הַמוֹעֵד פֶּסַח, הָיָה "מְסַתֵּר" בְּדִירָה אַחֲרָת וְלוֹמֵד שֶׁם בְּחִבְרוֹתָא, 'מֵאֵימַת' הַמְּבַקְרִים הַרְבִּים.

אֶת אֲרוּחוֹתָיו הָיָה אוֹכֵל עַל פִּי רַב בְּשַׁעַת לַמּוֹדוֹ בְּחִבְרוֹתָא, מְעוֹלָם לֹא הִקְדִּישׁ יוֹתֵר מְשַׁלֵּשׁ עַד חֲמֵשׁ דְּקוֹת לְאֲכִילָה, וְגַם בְּעַת שְׂאֵכֵל הָיָה מְאֻזֵּן לְחִבְרוֹתָא בְּרַכּוּז...

מְעַשֶׂה הָיָה בְּקִידָאן, בְּאֶחָד מִבְּעֵלֵי הַבְּתִים שְׂהִזְמִין אֶת עֲצֻמוֹ לְסַעֲדַת שְׂבַת אֲצֵל רַבֵּי חַיִּים, לְאַחַר תְּפִלַּת שְׁחֲרִית הַתְּעַכֵּב הָאִישׁ כְּדִי לְשׁוּחַח עִם מִיִּשְׁהוּ דְּקוֹת קְצָרוֹת, לֹא תִלְפֶּה רַבְעֵ שְׁעָה וְרַבֵּי חַיִּים נִרְאָה חוֹזֵר לְבֵית הַמְּדֻרָשׁ, כְּסְבוּר הָיָה הָאִישׁ שְׂרָבִי חַיִּים חוֹזֵר עַל מְנַת לְקָרָא לוֹ. "אֲנִי מְצֻטָּעֵר שְׂהִתְעַכְּבִיתִי" הַתְּנַצֵּל

גַּם שְׁעָה זוֹ אֶפְשֶׁר וְצָרִיף לְנִצְלָה לְלַמּוֹד! (יְלִקוּט לְקַח טוֹב דְּבָרִים עֲמוּד נב; דְּרַבָּה שֶׁל תּוֹרָה ח"א עֲמוּד נז).

***

בְּסִפֵּר 'אוֹר אֶלְחָנָן' (ח"א עֲמוּד רכד; דְּרַבָּה שֶׁל תּוֹרָה ח"א עֲמוּד לה), מְסִפֵּר, כְּשֶׁבָא בְּנוֹ הַצְּעִיר שֶׁל הַגָּאוֹן הַקְּדוּשׁ רַבֵּי אֶלְחָנָן וְסִרְמָן הִי"ד – רַבֵּי נִפְתָּלִי בִּינִישׁ, מְלַמּוּדָיו בִּישִׁיבַת מִיר, וְהַפְּגִישָׁה בִּינֵיהֶם הָיְתָה לְאַחַר חֲדָשִׁים אֲרַכִּים שֶׁל פְּרָדָה, גַּם אִזּוֹ לֹא שָׁנָה רַבֵּי אֶלְחָנָן מִהַנְּהַגְתּוֹ [שְׁהִיְתָה שְׂקִידָה עֲצוּמָה בַּתּוֹרָה]. הוֹשִׁיט לוֹ אֶת יָדוֹ לְבִרְכַּת "שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם", שְׂאֵל בְּקִצּוֹר מָה אַתָּה עוֹשֶׂה? [בְּאִידִישׁ: יוֹאֵס מֵאֲכֻסְטוֹ? ! הֵינּוּ מַה נִּשְׁמָע?] וּבְנִשְׁמָה אַחַת הוֹסִיף - נו, צְרִיכִים לְלַמֵּד!

***

סִפֵּר לִי ר' יִשְׂרָאֵל אֲבִיחֲצִירָא יצ"ו מֵאֲשֶׁדוּד, בְּנוֹ שֶׁל רַבֵּי מְכַלּוֹף זצ"ל, שֶׁהוּא וּבֶן דּוּדוֹ רַבֵּי אֶלְיָהוּ אֲבִיחֲצִירָא יצ"ו בֶּן רַבֵּי אֶהְרָן זצ"ל, אֶחָיו שֶׁל רַבֵּי מְכַלּוֹף זי"ע, נִסְעוּ לְלַמֵּד בִּישִׁיבָה לְתַקּוּפָה מְמֻשְׁכַּת שֶׁל כְּמָה חֲדָשִׁים, וְשָׁבוּ בְּעֲרַב פֶּסַח הַבִּיטָה, וְתַכְף כְּשִׁרְאָם רַבֵּי מְכַלּוֹף זי"ע אָמַר לָהֶם: הַכְּנִסוּ לְחֻדְרֵי - עוֹשִׁים מְבַחֵן! תְּמָה: עַל מָה מְבַחֵן? "עַל מָה שְׂלַמְדַתֶּם"... הַשִּׁיב הָאֵב וְהַדוּד. וְשָׂאֵל: "אִיזוֹ גְּמָרָא לְמַדַּתֶּם?" מִיָּד הוֹצִיא גְּמָרָא, כְּסָה לָהֶם אֶת הַפְּרוּשִׁים, וְאָמַר לָהֶם: "עַכְשָׁו הַסְּבִירוֹ אוֹתָהּ!" לֹא שְׂאֵל לְשִׁלּוּמָם וְכַדּוּמָה... דְּבַר רֵאשׁוֹן "לְרֵאוֹת מָה לְמַדַּתֶּם". כִּף הָיָה מְנַהֵג שֶׁל אוֹתָם גְּדוּלִים שְׂרָאוּ בְּנִצּוּל הַזְּמַן לַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה כְּדָבַר הַחֲשׁוּב בְּיוֹתֵר.

פְּעַם נִכְנַס הַגָּאוֹן רַבֵּי יַעֲקֹב וַיִּנְבְּרַג זצ"ל בְּעַל שׁו"ת שְׂרִידֵי אֵשׁ (בְּהִיּוֹתוֹ אֲב"ד הַעֲגָרָה פִּיּוּלִישְׁקִי שְׂבִלִיטָא) אֶל הַגָּאוֹן הַקְּדוּשׁ ה'חֲפֵץ חַיִּים' זי"ע וְשָׂאֵל שְׂאֵלָתוֹ, וְה'חֲפֵץ חַיִּים' הַשִּׁיב לוֹ עַל הַשְּׂאֵלָה. אַחֲרֵי שֶׁהִשִּׁיב לוֹ עַל הַשְּׂאֵלָה, נִיֶּסָה רַבֵּי יַעֲקֹב לְשׁוּחַח עִמוֹ אֹדוֹת הַמְּצַב בְּעֵינָיו. מִיָּד עָנָה הַגָּאוֹן ה'חֲפֵץ חַיִּים'

פְּרִשֵׁת כִּי תִשָּׂא

שְׁלֵמָה בְּרוּךְ בְּלוֹי שְׁלִיט"א, שֶׁשָּׁמַע מִפִּי יְדִידוֹ
בְּעַל הַמַּעֲשֶׂה].

* * *

יְדוּעַ שֶׁהֶגְאוֹן הַקְּדוֹשׁ הִתְחַם סוֹפֵר זִי"ע,
הַתְּבַטָּא פַּעַם, שֶׁעֲלִיתוֹ בְּגִדְלוֹת הַתּוֹרָה הִיָּתָה
עַל יְדֵי חֲמֵשׁ דְּקוֹת! וּכְשֶׁתִּמְהוּ עַל דְּבָרָיו,
הַבְּהִיר, כִּי מִדְּרָךְ הָעוֹלָם לְזִלְזוֹל בְּחֲמֵשׁ דְּקוֹת
פֹּה וְשָׁם שֶׁל הַמִּתְנַהֵּה אוֹ שְׁמַתְעַפְבִּים וְכוּ',
וְהִזְמֵן הִנֵּה הוֹלֵךְ לְרִיק. וְאֵינִי נֹצֵלֵתִי אֶת הַזְּמַנִּים
'הַקְּטָנִים' הַלְלוּ - וְלִכֵּן זְכִיתִי לְכַתְּרָה שֶׁל
תּוֹרָה.

לְפַעֲמִים אָדָם לֹא שָׁם לֵב, וְאֵינּוּ עוֹשֶׂה
חֲשָׁבוֹן, שֶׁלְּפַעֲמִים הוּא מִמְתִּין זְמַן נֶכֶד עַד
שֶׁיִּפְתָּחוּ מִשְׁרָד מְסִים וְכִיּוֹצֵא בְּזוֹה, וּכְשֶׁאֵין
עִמּוֹ סֵפֶר כְּלָשָׁהוּ - הַזְּמַן הוֹלֵךְ לְרִיק.

רַבִּי יַעֲקֹב מְרַדְכֵי גְרִינּוּוֹאֵל, הֵבִיא בְּסִפְרוֹ
'עֲצוֹת וְהַדְּרָכוֹת' (מִסְדּוֹת עַל מִכְתָּבֵי הַסֵּטִיפֶלֶר -
עֲמוּד צו) דְּבַר מְעַנֵּן הַמְּעוֹרֵר לְחֲשָׁבוֹן נֶפֶשׁ,
מִבְּחִינָה סֵטִיטִיסְטִית נוֹדָע, שֶׁבְּמִשְׁךָ חֲיֵי אָדָם
מְמַצֵּעַ, מוֹצִיא [אוּ מְבַזֵּז] שְׁנֵה שְׁלֵמָה! [בְּעִרְךָ]
בְּעִמְדָה לְתוֹר לְעַנְיָנִים שׁוֹנִים...

וְאִם הָיָה הָאָדָם יוֹדָע לְהַחֲשִׁיב אֶת הַזְּמַן,
הַהִתְמַדָּה הִיָּתָה מוֹלִידָה הַתְּמַדָּה, בְּבַחֲבִינָה (מִשְׁלֵי
טו, כו): "נֶפֶשׁ עֲמַל עֲמָלָה לֹו", אִם אָדָם יוֹדָע
לְנַצֵּל אֶת 'חֲמֵשׁ הַדְּקוֹת', אֵינִי כְּשִׁישׁ לֹו זְמַן
יֹתֵר אֶרְךָ, אִזּוּ בְּנֻדָּאֵי שֶׁהוּא הִיָּה 'בּוֹלֵעַ' אוֹתוֹ.

וּמִפְּרִסְמַת בְּיֹתֵר הַנְּהַגְתּוֹ הַדְּקֻדָּקָנִית שֶׁל
גְּאוֹן יִשְׂרָאֵל רַבִּי מֹשֶׁה פִּינְשֵׁטִין זִי"ע,
שֶׁהִתְמַדְּתוֹ הִיָּתָה לְאֵין עֶרְךָ. וְגַם בְּעַת קְרִיאַת
הַתּוֹרָה, בְּעַת הַהִפְסְקוֹת בֵּין גְּבָרָא לְגְבָרָא,
כְּשֶׁהָיוּ מְכַרְיָזִים עַל מִי שֶׁבִּרְךָ, הָיָה לוֹ סִדֵּר
לְמוֹד קְבוּעַ. וְיִתְרָה מְזֹאת, גַּם כְּשֶׁהָיָה פּוֹסֵעַ
לְעֵבֶר הַבִּימָה וּבַחֲזָרָה מְעֲלִיתוֹ לְתוֹרָה - הִיָּה
מְשַׁנֵּן פְּרָקִי מְשֻׁנִּיּוֹת, וְהָיוּ יְלָדִים מְגִישִׁים לֹו
אֶת הַסֵּפֶר הַפְּתוּחַ עַד הַמְּקוֹם הַקְּבוּעַ, בּוֹ הוּא
הִיָּה אוֹחֵז... וְכֵן בְּעַת קְפּוּל הַטְּלִית וְהַתְּפִלִּין,
הָיוּ שׁוֹמְעִים אֶת קוֹלוֹ הַחֲרִישִׁי מְשַׁנֵּן פְּרָקִי

הָאִישׁ - 'אֵינִי כֹּבֵר בְּא'... 'הַסַּעֲדָה מְחַפָּה
לְךָ... - הִשְׁיִבוּ רַבִּי חַיִּים - 'אֵתִי תוֹכֵל לְסַעַד
רַק בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית, אֵינִי כֹּבֵר אֲכַלְתִּי'.

[בְּמוֹכֵן הַרוּחָנִי תְּפִסָּה אֲצִלוֹ הָאֲכִלָּה מְקוֹם
חָשׁוּב, מֵאֵז וּמִתְמִיד הַקְּפִיד לְאָכֵל עַל הַשְּׁלֶחֶן
עָלָיו נִהַג לְלַמֵּד - בְּחָשׁוּב שֶׁבַחֲדָרֵי הַבַּיִת. כִּי
הָרִי "שְׁלֶחֶן דּוּמָה לְמִזְבֵּחַ" (בְּרִכּוֹת נה ע"א).
בְּכָל שַׁבָּת אַחַר הַתְּפִלָּה עַד שֶׁבִּגְנֵי הַבַּיִת הָיוּ
מִתְּפַנְסִים לְאָכֵל, הָיָה הַדְּבַר אוֹרֵךְ דְּקוֹת מְסוּפֵר.
לְפָרֵק זְמַן זֶה הָיָה לְרַבֵּי חַיִּים חֲבֵרוֹתָא, אֵתוֹ
הָיָה לוֹמֵד, עַד שֶׁכָּלֵם הִסְבּוֹ סָבִיב לְשְׁלֶחֶן...

* * *

סֵפֶר הַרְבַּ חֲנוּךְ אֶלְטֵר שְׁלִיט"א מֵאֲשֵׁדוּד,
שֶׁבְּשִׁלְהֵי שְׁנַת תַּשְׁל"ח, נֶאֱלָץ לְהַעֲבִיר לִילָה
בְּבַיִת חוֹלִים שְׁעָרֵי צְדָק הַיִּשָּׁן (שֶׁבְּרַחוּב יפו),
כְּדֵי לְתַמֵּךְ בְּכַחוּר יְשִׁיבָה שְׁנֹדֵקֵר וְשֶׁכַּב שָׁם
לְהַחֲלִמְתּוֹ. בְּמַחֲלָף הַלִּילָה, כְּשֶׁפָּסַע בְּמִסְדְּרוֹן,
פָּגַשׁ בְּאַבְרָךְ הַיּוֹשֵׁב בְּכַרְסָה, וְשׁוֹמֵר עַל קְרוֹב
מִשְׁפָּחָתוֹ הַמְּטֵל עַל עֶרְשׂ דָּוִי. תוֹךְ כְּדֵי הַכְּרוֹת,
נוֹדָע שֶׁהַחוֹלָה הוּא לֹא אַחַר מְאֹשֵׁר גְּאוֹן
יִשְׂרָאֵל רַבְּנוֹ חַיִּים שְׁמוּלָאבִיץ זצ"ל [שֶׁהָיָה
שׁוֹכֵב בְּחֵלְיוֹ הָאֲחֵרוֹן]. לְפַתַּע אוֹמֵר לוֹ הַקְּרוֹב:
"רְצוֹנֵךְ לְרִאוֹת דְּבַר מְעַנֵּן? בּוֹא אַחֲרַי"... מְדִי
פַּעַם הָיָה הַגֵּר"ח שֶׁשָּׁכַב שָׁם בְּלֵי הַכְּרָה -
מְמַלְמֵל הַכְּרוֹת קְטוּעוֹת. שְׁאֵל הָאֲבָרָךְ אֶת
רַבִּי חֲנוּךְ: "מָה לְדַעֲתָךְ הוּא מְדַבֵּר"? הַשִּׁיב
רַבִּי חֲנוּךְ: אֵינִי יוֹדָע... הִיָּתָה שָׁם בְּחֵדֵר מְסַכֵּת
בְּכוֹרוֹת. הִלָּה פָּתַח אֶת הַגְּמְרָא, וְאָמַר: "רִאָה,
לְפָנַי זְמַן מָה הוּא אַחֵז [בְּמַלְמוּל הַמְּעַרְפֵּל
בְּעַל פֶּה] כְּאֵן, בְּתוֹסְפוֹת הִנֵּה... וְהַצְּבִיעַ עַל
אַחַד מִדְּבוּרֵי הַתּוֹסְפוֹת, כְּנִרְאָה הוּא הַתְּקַדֵּם
קֶצֶת הַלֵּאָה... עֵינֵן קַל גְּלָה אֶת הַמְּקוֹם הַמְּדֻקָּה,
וְהֵם עָקְבוּ אַחֲרָיו מִשְׁתוֹמְמִים, אֵיךְ שֶׁהוּא
מְתַקְדֵּם וְגוֹרֵס תּוֹסְפוֹת אַחַר תּוֹסְפוֹת לְהֵלֵן,
דָּף, דָּף וְחֲצִי וְכוּ'. בְּכַף הַתְּגִלָּה לְפָנֵיהֶם מִחֲזָה
מִפְּעִים שֶׁל קִיּוֹם דְּבָרֵי הַגְּמְרָא: "אָדָם כִּי
יָמוּת בְּאֵהֶל" - 'אֲפִלוּ בְּשַׁעַת מִיתָה יַעֲסֹק
בְּתוֹרָה' (שַׁבָּת פג ע"ב) [שֶׁמְעֵתִי מִיְדֵי הַרְבַּ

פְּרִשֵׁת בֵּי תִשָּׂא

וּכְדָאֵי לְסִיִּים בְּדַבְרֵי הַמַּסְלֵת יִשְׂרָאֵל, וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ (בְּפָרָק ט): 'כִּי מִי שִׁירְצָה לְאָכַל אֲכִילוֹתָיו בְּכָל הַיּוֹם וְהַלַּיְלָה וְלִישׁוֹן שְׁנָתוֹ בְּלֵי טוֹרָה, וַיִּמָּאֵן לְלָכֶת אִם לֹא לְאִטּוֹ, וְכִיִּיצֵא בְּדַבְרֵים כְּאֵלֶּה, הִנֵּה יִקְשֶׁה עָלָיו לְהִשְׁפִּיט לְבַתִּי כְּנִסְיוֹת בְּבִקְרָה, אוֹ לְקַצֵּר בְּסַעֲוֹדָתוֹ מִפְּנֵי תַפְלֵת הַמִּנְחָה בֵּין הָעֲרֵבִים, אוֹ לְצַאת לְדַבֵּר מִצְוָה אִם לֹא יִהְיֶה הָעֵת בְּרוּר, כָּל שֶׁכֵּן לְמַהֵר עֲצָמוֹ לְדַבֵּר מִצְוָה אוֹ לְתַלְמוּד תּוֹרָה, וּמִי שֶׁמְרַגֵּל עֲצָמוֹ לְמִנְהֲגוֹת הָאֵלֶּה, אֵינְנוֹ אֲדוֹן בְּעֲצָמוֹ לְעֲשׂוֹת הַפֶּה זֶה כְּשִׁירְצָה, כִּי כָּבֵד נֶאֱסָר רְצוֹנוֹ בְּמֵאֶסֶר הַהֲרֹגֵל הַנֶּעֱשֶׂה טֹבַע שְׁנֵי, וְאֶמְנֵם צָרִיף שִׂדַע הָאָדָם כִּי לֹא לְמִנְחָה הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֲלֵא לְעַמֵּל וְטָרַח, וְלֹא יִנְהַג בְּעֲצָמוֹ אֲלֵא מִנְהַג הַפּוֹעֲלִים הַעוֹשִׂים מְלָאכָה אֲצֵל מְשִׁכֵּרֵיהֶם, וְכַעֲנִין מִה שֶׁהִיָּה אוֹמֵר (עֲרוּבִין ס"ה ע"א), "אָמַר רַב נַחֲמָן בַּר יִצְחָק, אֲנִי פּוֹעֵלִי דִימָמָא אֲנִי", וְכִדְרִיף יוֹצֵאֵי הַצָּבָא בְּמַעֲרֻכּוֹתֵיהֶם, אֲשֶׁר אֲכִילְתֶּם בְּחַפְזוֹן, וּשְׁנַתֶּם עֲרָאִי, וְעוֹמְדִים תְּמִיד מוֹכְנִים לְעַת קָרִב, וְעַל זֶה נֶאֱמַר (אִיּוֹב ה', ז'), "כִּי אָדָם לְעַמֵּל יוֹלֵד".

וַיֵּשׁ לְהַתְּפִלֵּל תְּמִיד עַל זֶה, וּבְפָרָק מִכַּח שְׁבַת פָּרָה שֶׁעַל יְדֵהּ זֹכִים לְטַהֵר גְּדוּלָה, אֲנִי מְבַקְשִׁים מִרְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם (תְּהִלִּים נ"א, יב): "לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים וְרוּחַ נְכוֹן חִדָּשׁ בְּקַרְבִּי"! וַיְהִי רְצוֹן שְׁנִזְכָּה לִיקָר כָּל רִגְעַ מַחֲיֵנו, לְהִיּוֹת שְׁקוּעִים בַּתּוֹרָה, וְנִזְכָּה לְגֵאֲלָה שְׁלֵמָה - בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוֹ אָמֵן.

מִשְׁנִיּוֹת בְּזֶה אַחַר זֶה - כֶּף הָיָה כָּל יָמָיו דְּבוּק בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

***

מִסְפָּרִים עַל הַגָּאוֹן רַבִּי אֶהְרֵן קוֹטְלֵר זצ"ל רָאשׁ יִשְׁיבַת לִיקוּוֹד זצ"ל, שֶׁעָלָיו הָיָה מְטֹל לְאַרְגֵּן גַּם אֶת הָעַל הַכֶּסֶפִּי וְאֶת כָּל עֲנִינֵי הַיְשִׁיבָה הַשּׁוֹנִים, וְהָיָה צָרִיף לְשֹׁמֵר גַּם עַל זְמַנּוֹ, וּמָה הָיָה עוֹשֶׂה? בִּיד אַחַת הָיָה מַחְזִיק אֶת הַטְּלָפוֹן, שֶׁהָיָה צָרִיף לְהַתְּקַשֵּׁר לְכַמָּה אֲנָשִׁים, וּבִידוֹ הַשְּׂנִיָּה הָיָה מְצַבִּיעַ בַּתּוֹךְ הַסֵּפֶר שֶׁלְפָנָיו, וְכֶף הָיָה רִגִּיל לְעֲשׂוֹת כַּמָּה פְּעֻלוֹת בְּפַעַם אַחַת, הָיוּ חוֹשְׁבִים שֶׁזֶהוּ אָדָם מִיְחָד, אִיךְ אֶפְשָׁר? אֲבָל הָאֲמֵת הִיא, שֶׁהוּא הָיָה אָדָם שִׂדַע לְנַצֵּל אֶת זְמַנּוֹ. כִּי בְּאֲמֵת כָּל אֶחָד יְכוּל לְזַכּוֹת לְזֶה, כִּי בְּהִכָּרַח הָאָדָם עוֹשֶׂה 'מִשְׁהוּ', אִם לֹא לְמוֹד, אֲזוֹ הוּא עוֹשֶׂה דְּבָרִים אַחֲרֵים, וְאִם רוּצָה הוּא בְּהַחֲלִט, מְסַגֵּל לְעֲשׂוֹת כַּמָּה דְּבָרִים בְּפַעַם אַחַת, בְּפָרָט בְּהַתְּפַתְּחוֹת שֶׁל הַיּוֹם שֵׁשׁ כָּל מִינֵי מְכַשִּׁירִים, הַקְּלָטוֹת שֶׁל שְׁעוּרֵי תּוֹרָה וְכוּ', אִם אָדָם יוֹדַע לִיקָר אֶת זְמַנּוֹ - הוּא מְצַלִּיחַ בְּזֶה.

עֲלֵינוּ לְזַכֵּר אֶת הַסְּפוּרִים הַמְּפִלְאִים הָאֵלֶּה, לְשַׁנֵּן אֶת הַמְּסָר הַבּוֹקֵעַ וְעוֹלָה מֵהֶם, כְּדֵי שְׁנִזְכָּה לִיקָר וּלְהַחֲשִׁיב כָּל רִגְעַ 'פְּנוּי' בְּחַיִּים. לְמַשָּׁל, הַרְבֵּה פְּעָמִים אֲנִי מְשַׁתְּפִים בְּחַתְנוֹת וּבְאֲרוּעִים שׁוֹנִים, נִשְׁתַּדֵּל לְקַחַת אִיזָה סְפָרוֹן, וְכֵן בְּדַרְכֵים וּבְנִסְיָעוֹת, שְׁמַתְּבִזְזוֹת לְהֵן שְׁעוֹת אַרְכּוֹת, נִשְׁפִּיל לְחֹטֵף בְּהֵן מִה שֶׁאֶפְשָׁר.

בשורה טובה לאנשי התורה ולומדיה

בסיעתא דשמיא יצא לאור עולם סדרת הספרים

"אשיחה בהקיד"

על פרשיות השבוע באגדה

מתוך סדרת הספרים אשיחה בהקיד באגדה ובהלכה

מהרב אורן נזרית שליט"א

הספרים מעוטרים בהסכמת גדולי הדור שליט"א מלאים בהלכות בקניני תורה ובדרכים לעבודת ה' יתברך משולבים בסיפורים על גדולי ישראל ודרך עבודתם

וכעת מבקשים לזכות את הציבור הקדוש
לסייע ולהיות שותף

להשלים את סדרת הספרים בהלכה לזיכוי הרבים

וזכות לימוד התורה וזיכוי הרבים תגן בעדכם

ניתן להקדיש פרשיות

לברכה והצלחה ולעילוי נשמת וכיו"ב

052-7627127 אש.ש. אש.ש. X

לקבלת גיליונות אלו חינם
יש לשלוח בקשה למייל:
toraoren@gmail.com

לפרטים ניתן ליצור קשר בטל: 0506491414, 0509013000